

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina Stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljub«. — Telefon 29-92.

Kaj pravi sv. oče?

Znano je, da je sedanjí sv. Oče, papež Pij XI., velik prijatelj katoliškega tiska. Nedavno je sprejel skupino italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, katerim je v svojem nagovoru prav toplo priporočal zanimanje za katoliško časopisje. O naročnikih pa je izjavil: »Katoličane je treba resno prebuditi, da bodo znali varovati svoje interese. Da ne bodo katoliškega časopisja le brali, marveč tudi gmotno podpirali, kolikor jim mogoče. Kadar sem naprošen, da blagoslovim katoliški tisk, še posebej vedno blagoslovljam tudi naročnike katoliškega tiska.« Priporočal je tudi, da naj Katoliška Akcija vedno vsepovsod deluje za razširjenje katoliškega tiska.

Pred par meseci je sv. Oče sprejel skupino katoliških časnikařev, katerim je izjavil:

»Vi ste moj glas. Ne mislim trditi, da vi delate moj glas, ampak, da ste v resnici moj glas, kajti malo ljudi bi čulo moje besedo brez pomoči in sodelovanja katoliškega tiska. Sila in moč ter vpliv katoliškega tiska je silno velik in vreden največjega upoštevanja. Karkoli storite za katoliški tisk, upoševam, kakor bi za mene osebno storili.«

Tako misli in sodi o katoliškem časopisju sedanjí Petrov naslednik v Rimu. Tudi drugi bivši papeži so skoro vsi delovali in priporočali katoliški tisk.

Papež Benedikt XV. ej dejal svoj čas o ameriškem katoliškem tisku:

»Delo ameriškega katoliškega časopisja zasluži vso pohvalo. Nudi največjo pomoč delu duhovščine, prižnici in drugače.«

Papež Pij X. je bil, ki je vsemu katoliške-

mu svetu glasno zaklical znamenite in resnične besede:

»Zastoj ustanovljate misijone, zastoj zidate cerkve in šole, ako ne znate uporabiti najuspešnejšega orožja — katoliškega tiska.«

Dalje je ob neki prilici dejal katoličanom papež Pij X.:

»Ne samo, da berete obrambe vere v časopisju, pač pa vaša dolžnost je, da tako pisanje in berilo širite med ljudi.«

In njegov prednik papež Pij IX. je ob neki prilici izjavil:

»Sveta dolžnost vsakega katoličana je, da podpira katoliško časopisje in da istega širi med ljudi. Delo dobrega tiska je največje važnosti in ima neizmerno zasluge.«

Iz podanih izrekov lahko vidimo, za kako važno sredstvo so smatrali najvišji cerkveni glavarji na zemlji katoliško časopisje. Ali hoče kdo še večjih dokazov, da je katoliško časopisje potrebno na svetu?

Tudi mi Slovenci smo še posebej potrebni močnega katoliškega tiska med nami. Kako žalostno je, ko se vidi, koliko naših slovenskih sinov in hčera je zgubilo najdražji zaklad — sv. vero. Kdo jih je ob vero spravil? Največ in najbrž prav vse, prodiversko časopisje. Kako pa more priprost človek ostati veren, če mu desetletja nasprotniki pišejo, da ni Boga, da so duhovniki sami sleparji itd.? Proti temu pogubonosnemu delu »Domoljub« vodi že dolgo letno odločno in neodjenljivo borbo. Ali ne zasluži »Domoljub« že samo radi tega, da ga vsak, ki še kaj da na Boga in vero svojih očetov, zvesto podpira in širi?

Koga posnemajmo?

V gospodarskem in tudi socialnem pogledu je Francija morda najsrečnejša država v Evropi, kolikor je beseda »sreča« seveda sploh primerna za označbo takega stanja. Tam ni toliko milijonarjev in milijarderjev kot na pr. v Angliji ali v Ameriki, a tudi toliko revežev ne. Francija je namreč značilna, ali kakor pravimo tipična, klasična dežela »majhnih ljudi«, to je srednjih in malih kmetov ter obrtnikov, a velikih denarnih magnatov in beračev je razmeroma jako malo.

Dalje je Francija dežela, ki tako zadostuje sama sebi kot le malo držav na svetu. Ima za potrebo skoro vsega, razen nekaterih naravnih zakladov (n. pr. petroleja), na drugi strani pa tudi ničesar preveč. Ima lepo kmetijstvo, ki skoro popolnoma prehranjuje vse prebivalstvo in solidno industrijo, ki tudi izdeluje skoro vse, kar država potrebuje. Zato tudi nima ne prevelikega uvoza in ne prevelikega izvoza, a v sili bi lahko precej časa vzdržala celo brez obojega. Glede na to je vladajoča svetovna gospodarska kriza tudi od daleč ni tako zadela kot n. pr. večino drugih držav, ki so skoro samo industrijske (na

primer Anglija, Nemčija i. dr.) ali pa skoro samo kmetijske (n. pr. vzhodnoevropske države). Brezposelnosti tam skoro ne poznajo in pridelki ter potrebščine prebivalstva so glede cen v dokaj zdravem ravnotežju.

Glavno je pa francosko prebivalstvo. Mi imamo, oziroma smo do zadnjega časa imeli Francoze za zapravljive postopače, nenravne razvratneže, ljudi, ki se po zloglasnih nočnih lokalih vlačijo s propalimi ženskami in pijejo šampanjec. Kako napačna slika! Francoz je priden, delaven in skromen človek. Kakor vsa velika mesta na svetu, tako ima tudi Pariz, Marseille, Lyon i. dr. dovolj prostorov in prilik za razvratno zapravljanje časa, denarja in zdravja, toda po teh lokalih bo človek našel le malo — Francozov, pač pa dovolj tujcev, ki puščajo tu svoj denar. Pariz ima morda največje razkošje na svetu, a to razkošje je predvsem limanica za tuje, da se oblačijo v tamselnih trgovinah i. dr. po najnovjši modi ter puste Francozom — svoj denar, dočim se oblačijo sami sicer čedno, a skromno. Največja čednost in obenem največja značilnost Francozov je namreč njihova varčnost.

Varčnost je Francozom v krvi in tam ga ni človeka, ki se ne bi trudil in pehal, da si kolikor mogoče prihrani za udobna stara leta. Uradnik in delavec, kmet in obrtnik, vsak bo stremel le za tem, da si prihrani majhen kapital, zgradi svojo hišico, kupi posestvece ali akcije kakega podjetja, banke itd., da ima priboljšek za stara leta in da čim bolj preskrbi svoje otroke. Zato se glede bogastva tudi skoro noben narod na svetu ne more meriti s Francozi, kvečjemu Angleži in Američani, vendar tudi pri teh dveh ni bogastvo tako lepo porazdeljeno med vsem narodom kot na Francoskem. Francoska narodna banka ima danes v svojih kletah več zlata kot vsa ostala Evropa skupaj in po zemljevidu bi skoraj zastoj iskali narod ali državo, ki bi ne bila dolžna Francozom. Ni to toliko denar velikih milijonarjev, temveč so to prihranki »malega človeka«, ki jih potem posojajo velike banke tujim narodom za lepe obresti. Doma namreč ne vedo kam z denarjem.

Zakaj pripovedujemo o Franciji tako obširno? Gotovo je vsak že sam uganil — ker bi bila tudi nam tako krvavo potrebna premnoga francoska lastnost. Pisec teh vrstic je pred kratkim govoril z nesamostojnim obrtnikom, ki ima ženo in enega enoletnega otroka. Ima stalno mesečno plačo 1500 Din ter zastoj stanovanje, kurjavo in svečavo ter priliko, da si brez stroškov zredi lepo svinjo. Pa je možakar tožil, kaka krivica se mu godi, da bi moral imeti vsaj še en tisočak, da bi sploh mogel živeti itd. Dalje pozna pisec teh vrstic uradnika s štirimi otroki, ki bo imel plače kakih 3000 Din mesečno. Mož je strašen »revež«, otroci strgani in večkrat lačni kot siti, med prijatelji se je že celo pobiralo zanj in za njegove otroke, toda mož večerja vsak večer v gostilni in zalije večerjo z nekaterimi četrtnkami. Koliko je po Ljubljani, pa ne samo tu, po vseh naših mestecih, da celo po večjih vaseh »gospodičen«, ki so vse v svili in žametu in za prst na debelo namazane poliči in ustnicah, a doma spi v družini v eni sami luknji in »gospodična« največkrat na kustu strganih cunj, ker je posteljina — v zastavljalnici. Ko bo prišlo kmetско dekle v mesto služiti ali v bližnjo tovarno delati, bo prvi zaslužek neslo za svilene nogavice, drugoga za lakaste čevljičke, tretjega za klobuk, četrtega za maže po obrazu itd. Da, tako je! In moški? Samo pogledjmo, koliko je pri nas gostilen in kolika je pijanost vsako soboto in vsako nedeljo.

Nihče ne očita nikomur ne čedne obleke in tudi kozarca vina ne po celotredenskem delu, toda pisec teh vrstic pozna »gospodinjco«, ki je pobrala rjuhe s postelj in jih nesla v zastavljalnico, da je mogla z možem in »gospodično« hčerko na drago veselico. Ne trdimo, da pri nas ni več pridnih, skromnih in varčnih ljudi, toda zlasti v mlajšem rodu te lastnosti očitno ginejo. Francozi so najbolj »nobel« narod na svetu, vse se ravna po njih modi, o, da bi spoznali mi tudi njih dru-

RAZGLED PO SVETU

Časnikarji - gospodarji sveta

Sv. oče Pij XI. je ob priliki nedavnega sprejema francoskega zunanjega ministra nagovoril posebej tudi francoske časnikarje, med katerimi so bili tudi mnogi brezverci.

Papež je med drugim rekel sledeče: »Vi, časnikarji, ste največja sila na svetu. Mnogo-krat se sliši, da je javno mnenje največja moč, vendar to ni res, ker javno mnenje ustvarja časopisje, a vzrok je vedno močnejši od posledice. Vi ste gospodarji javnega mnenja, ker ste gospodarji tiskane besede. Boljšega ne morem storiti, kakor da vas spomnim Manzoni-jevih besed: »Beseda je gospodarica sveta.

Nikdar ne smemo biti izdajalci resnice, nikdar izgovoriti besede, ki bi pomagala zmoti ali hudemu.«

Na koncu jim je sv. oče podelil blagoslov: »Morem vam dati samo svoj blagoslov, s katerim razpolagam brezmejno. Blagoslavljajm vaše delo, vsa bitja in vse stvari, ki so vam ljube, posebno vaše družine, dalje vse one, na katere sedaj mislite, a po vrhu vsega Francijo, drago našo Francijo!»

Vsi časnikarji so globoko ginjeni nato zapustili papežovo sprejemnico.

Važnost župnije

Namen in pomen župnije je lepo naglasil 13. januarja o priliki zborovanja za ustanovitve nove župnije v Mostah podpredsednik tega društva, ki je imel daljši govor kot pozdrav na knezoškofa in v katerem govoru je med drugim dejal: »Premalo živimo v skupnosti s sveto Cerkvijo. Saj ni res, kar govore nekateri sicer dobri ljudje, da je dovolj, če šlovec v cerkev hodi, cerkev pa si lahko poišče kjerkoli. Središče vsega našega delovanja mora biti župnija. Župna cerkev naj bi za katoliške kristjane bila tista vez, ki jih druži v eno duhovno družino. Kjer pa župnije prevelike, se ta vez zrahlja, zato ljudi mi v Mostah tako

živo čutimo, da nam nekaj manjka. Župna cerkev je nas vseh duhovna očetova hiša. Pri istem tabernaklju naj bi se zbirali, ob isti obhajilni mizi se duhovno hranili, v isti spovednici si lajšali gorje, pri istem kamnu bili kršteni, isti zvonovi bi nas budovali, nam zvonili k vstajenju in nas spremiti tudi v grob. Župna cerkev naj bi torej nas od zibelke do groba spominjala, da smo drug na drugega navezani ter nas vezala v brate in sestre. Tam, kamor ne sega več glas župne cerkve, je zatrt tudi glas bratovstva in ljubezni. Prav zato je nam Moščanom potrebno župno dušnopastirstvo.«

MEHIKA

s Katoličani se odločno branijo. V noči na ono nedeljo je prišlo v glavnem mestu Mehiki, v predmestju Tacubaya, do prave poulične bitke med katoliškimi verniki in med policijo. Spopad je zahteval 25 žrtev, med njimi tri smrtno. Policija je v tem predmestju aretirala pri oltarju duhovnika, ki je imel večernice, in ga odpeljala v policijske zapore. Verniki so se že pri tej priložnosti postavili policiji po robu. Vest o nasilni aretaciji duhovnika se je kot blisk raznesla po vsem mestu in katoli-

ški verniki so v stotinah začeli drveti v predmestje in so hoteli zaresiti policijsko poslopje. Policija je začela na vernike streljati kar s strojnimi. Ker je vladala v predmestju tema, se je razvila med policijo in med ljudstvom prava krvava bitka. Nekaj časa so streljali, nakar so se spoprijeli z rokami. Vlada je poslala vojaštvo v predmestje, ki je začelo surovo rez-sajati in je proti tujcem uram »vzpostavilo red«. Katoličani so pustili na bojišču tri mrtve in 20 več ali manj hudo ranjenih, medtem ko policija ni hotela izdati, koliko smrtnih in ranjenih žrtev je imela. Vlada

ge lastnosti ter jih posnemali zlasti v teh, ne pa samo v svilenih ženskih nogavicah, ki jih prodajo več drugim norcem kot pa strgajo sami.

Zlasti sedanja stiska naših denarnih zavodov, se zdi, da bo vplivala silno kvarno na današnji rod. Ze itak omajani zmisel za varčevanje podirajo mnogi sedaj do tal z izgovorom, da je pač neumno nositi v hranilnico in varčevati, ker je v denarnih zavodih denar zmurznjen. Tako govorjenje in ravnanje pomeni žagati edino vejo, na kateri sedimo, rezati vrh, za katero se držimo nad — gospodarskim brezdomom. Gorje nam, če bomo šli po tej poti, kajti izpremeniti se moramo nujno v — narod beračev. Spomladi že smo pokazali s številkami, kako reven narodič smo mi prav za prav, a vse kaže, da bi radi zapravili še edine blaže, ki jih imamo na sebi. Gospodarska stiska bi nas morala dovesti le še do večje skromnosti, delavnosti in varčnosti, a vse kaže, da je razvila v nas le neverjetno — lahkomiselnost in kratkovidnost. Če boče-

mo prebroditi sedanje težke čase, moramo kratko in malo opustiti vse nepotrebne izdatke, da bomo lahko krili skromne potrebe, ne pa lezli v dolgove, ki nas prej ali slej morajo zadušiti, posameznika in tudi ves narod. Narod beračev prav hitro tudi politično in kulturno podleže gospodarsko močnejšemu tujcu.

V posebno veliki nevarnosti je danes mladina, kajti zdi se, da ona pač pozna lakoto, pozna brezposelnost, pozna slaba stanovanja, pozna bedo sploh, ne pozna pa več ne skromnosti in ne varčnosti. Čudno se to sliši v prvem trenutku, a kdor nekoliko pomisli, nam mora dati prav. Da bi v tem posnemali Francoze, ki so pa vseeno najbolj gosposki narod na svetu, dočim tisto dekle, ki ima svileno obleko, a je brez perila pod njo, ni »gospodična«, temveč prismođa in škodljivec vsega naroda. Pač pa je resnična gospodična dekle s kambrikasto obleko in ki si je doto sama privarčevala.

—E.

je takoj proglasila obsedno stanje v tem predmestju. Vest o pokoljih pa gre dalje po dežel in od povsod javljajo znake velikega vznemirjanja med prebivalstvom.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Verske šole. Na Slovaškem se opaža vedno večji napredek verskih šol. Uršulinke se osvajale srednjo šolo za deklice. V Banovcih so otvorili novo katoliško učiteljsko šolo. Frančiškani imajo popoln licej, ki je zelo na do brem glasu.

NEMCIJA

s V ono smer, ali pa se potopimo. Nedavno je izjavil g. Hitler o nemški notranji politiki sledeče: »Jaz sem kapitan te državne ladje in vi ste moja posadka, od katere zahtevam neomejeno disciplino in poslušnost. Ne dopuščam nobenega revolucionarnega razpoloženja. Ali vleče vsa posadka na vrvi in v eno smer, ali pa se potopimo vsi.«

ANGLIJA

s Kjer se dobro gospodari. Angleška vlada je prevzela napram vsem zavarovanim in nezavarovanim angleškim državljanom obveznost, da bo vsem brezposelnim delavcem, ali onim, ki ne zaslužijo tedensko več ko pet funtov, izplačevala redne prispevke. Kdor hoče dobiti ta prispevek, ki nima več značaja podpore, mora samo dokazati, da je star najmanj 16 let in ne več ko 65, da je iskal delo in da zasluži tedensko manj ko pet funtov. Če se v letu 1935 brezposelnost ne bo povečala, potem ta izdatek za brezposelno zavarovanje ne bo znašal več ko 50 milijonov funtov. Tedensko bo prejemal vsak Anglež torej najmanj 24 šilingov, okoli 300 Din, za otroke in ženo pa še posebne prispevke.

AMERIKA

s Dvajsetletnica »Glasila K. S. K. Jednotec«. Katoliško misleči ameriški Slovenci so pred 20 leti sklenili izdati časopis v strogo katoliškem duhu. Za prvega urednika temu listu je bil naznačen g. Ivan Zupan, ki opravlja ta posel še danes. Glasilo se sedaj tiska v Clevelandu. Ta časopis ima velike zasluge za katoliško in slovensko stvar v Ameriki, zato mu želimo tudi mi za vso bodočnost največjih uspehov.

s Razne. En milijon dolarjev na davku so pridobile ameriške Združene države po zopetni uvedbi alkoholnih pijač. — Ameriška zvezna država Ohio je odpravila davek na vstopnice k plesom, igram in zabavam. Davek je znašal 10%. Namesto tega so napravili 3% davek lastnikom dotičnih obratnih prostorov. V veljavi je še vedno zvezni davek na vstopnice, ki se pa ne pobira, ako znaša vstopnina manj kot 40 centov. — V Milwaukee Wis. je

BANKA BARUCH

15, Rue Lafayette, Paris

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkvalitetneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: BELGIJA: No 0664-04 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-04 Paris. HOLAN- DIJA: No 1498-00 Vad. Brussel. GERMENBURG: No 5007 Luxemburg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice

umrl 56 letni Matija Zwitter, rodom koroški Slovenec. — Novo društveno dvorano, ki je veljala 20.000 dolarjev, so sezidali Slovenci v naselbini Krayn Wash. — V Pueblo Colo je umrla Ivana Fatur iz Postojne. — V La Salle Ill. je odšel v večnost rojak Alojz Bedenko. — Težek kamen je padel v rudokopu na Slovenca J. Lapuha iz Granville Ill. in ga hudo poškodoval. — V Chicagu je zapel mrtvaški zvon 44 letnemu Štefanu Vučku iz Gornje Bistrice. — V Milwaukee Wis. je umrla 50 letna samska Roza Stefanič. — V Chicagu je zapustila solzno dolino Ana Horvat. V Calumet Michigan so pokopali 53 letnega Miha Perkota. — V Pueblo Colo je zapustila ta svet 61 letna Stanislava Culič. — V Chicagu so djali v grob 30 letnega Rudolfa Trampuša iz Metlike. — V Broughionu Pa. se je preselil v večnost 46 letni Janez Frelj iz Leskovec nad Škofjo Loko. — Zena rojaka Janeza Pokornika v Medicine Hat Alta, Kanada, je dala svetu dvojčke, in sicer dečka in deklico. Deklica je bila rojena tri dni in šest ur za dečkom in je drugi dan po rojstvu umrla. — Slovenci v Blaine O. so prevzeli zadolženo posestvo Franška Šumarja in predelali hišo v Društveni dom. — Slovenska župnija v Pittsburghu Pa. je dobila novega župnika g. Mateja Kebeja. — V Chicagu je umrl Anton Košmerl iz vasi Retje pri Lokem potoku.

d 25 letnico poroke sta obhajala te dni bivši narodni poslanec g. Franc Zebot in njegova soproga ga. Marija roj. Kren. Na mnoga leta!

Z velikim križem Pijevga reda je odlikoval papež francoskega zunanjega ministra Lavala.

Obvezno zavarovanje proti toči, požarom in drugim vremenskim neizgodam uvede Bolgarska.

Nemški parlament je sklican k zasedanju 30. januarja, na dan obletnice hitlerjevske vlade.

Oglas je reg. pod št. Br. 23762 od 19. XI. 1934

Za belgijske železniške tračnice bo zamenjala Litva velike množine svojega lesa.

500 hiš je vpepelil požar v japonski hiži Saka.

DROBNE NOVICE

Vse organizacije fašističnega značaja je razpuznila bolgarska vlada. Prav!

Posebne straže za uradno poslopja na Dunaju ustanovi avstrijska vlada.

Samo s hitrostjo 48 km na uro smejo sedaj voziti avtomobili v Angliji.

Gledališče Teatro nuovo v italijanskem Napolju je pogorelo do tal.

Za novega poveljnika francoske vojske je imenovan general Gamelin.

V Varšavi je umrl bivši leningrajski, od boljševikov kruto preganjeni škof Malecki.

Vlak z japonskimi četami so iztirili k tajski roparji okrog Mukdena; 20 japonskih vojakov mrtvih.

Stenografije mora obvladati vsak državni uradnik v Nemčiji.

Zlato poroko sta obhajala 30. decembra 1934 Štefan in Monika Arh iz Podlipovice (Medije - Izlake). Slavljenca nam Bog ohrani še mnoga let!

Največje in najlepše jaslice v Sloveniji ima nedvomno g. Hribar, vratar umobolnice na Studencu. Jaslice so polne življenja in prisme slovenske domačnosti, ki izražajo izreden talent in čut za lepoto umetnika g. Hribarja. Jaslice zbujaajo aplošno pozornost

Močno komunistično gibanje se je pojavilo na Portugalskem.

Velike načrte za zopetno pogozdovanje so izdelali v Grčiji.

Letos mine 70 let, kar izhaja vaticansko glasilo »Osservatore Romano«.

Dolgi las ne smejo nositi solarji v Turčiji.

Narodnosocialistično gibanje za priključitev Avstrije k Nemčiji v Avstriji narašča.

Novo poljsko ustava je sprejel poljski senat.

Podaljšana je italijansko-sovjetska trgovinska pogodba.

Za eno tretjino se je znižala v preteklem letu poraba vžigalic v Avstriji.

900 milijonov stotov pšenice so pridelali minulo leto na vsem svetu. (Sama Evropa 410 milijonov stotov.)

Štiri milijarde frankov posojila bo dala Francija — Italijanom.

Posnarje izroče Nemčiji 1. marca. Dotlej ostane v Posnarju mednarodna vojska.

128 tisoč ton zlata znaša skupno zadolženje vseh držav naše zemlje.

Boljševiška opozicijska voditelja Kamenjeva in Zinovjeva so poslali rdeči tovariši zmrzovat na Solovjetske otoke

KAJ JE NOVEGA

Ob dvanajsti uri

Pravo krščansko, katoliško časopisje je največji dobr tnik človeštva. Ravno po dobrem časopisju je ostal svet še vedno vsaj deloma lober in plemenit. Katoliško časopisje je iskren služabnik Cerkve in njena skaknata opora proti izpadom sovražne teme. Katoliško časopisje nas utrjuje v veri in v krščanskem prepričanju. Katoliško časopisje je naš varuh in naš najboljši učitelj. Zato je sveta dolžnost

vsakega katoličana, da katoliško časopisje vsestransko podpira in si prizadeva, da se to časopisje čimbolj razširi med narodom. Pokojni škof Ketteler je rekel: »Katoličan, ki katoliškega časopisja na vso moč ne podpira, nima pravice, da se imenuje dober otrok Cerkve.« Zato proč s slabim in brezbarvnim časopisjem! Katoličan sme in mora imeti v svoji hiši in v svoji družini samo odločno katoliško časopisje.

To so učitelji!

V Virovitici je bilo nedavno učiteljsko zborovanje za okraj istega imena. Eden izmed učiteljev je stavil predlog, naj šolski otroci ne pozdravljajo več s starodavnim hrvatskim pozdravom »Hvaljen Jezus!« Pa glej, vsi učitelji so soglasno odklonili ta nekrščanski predlog. V Sloveniji so redke šole, kjer je še v veljavi »Hvaljen Jezus!«, ta najlepši izmed vseh pozdravov. Sploh ni glede pozdrava po šolah no-

bene prave enotnosti. Nekje slišiš »Zdravo«, drugod »Čuvajmo Jugoslavijo«, na tej šoli vpijejo »Dober dan«, na drugi »Klanjam se«, na tretji skočijo učenci samo pokonci kot zajci itd. In vendar, ali je na svetu lepši in za vzgajo pomembnejši pozdrav od krščanskega? In ali bi ne bilo prav, da se pri določitvi šolskega pozdrava upošteva tudi mnenje, ki ga ima večina staršev?

Iz seje odbora Glavne združne zveze

Pod predsedstvom g. dr. Korošca je bila 15. januarja seja upravnega odbora Glavne združne zveze kraljevine Jugoslavije. Pred sejo so vsi člani odbora s predsednikom Glavne združne zveze g. dr. Korošcem na delu odšli pozdravit novega kmetijskega ministra Dragutina Jankoviča, ki je, kakor znano, tudi združnik, ter zavzema še sedaj predsedniško mesto v upravnem odboru Glavne zveze srbskih kmetijskih združenj v Beogradu. Pri tej priliki ga je odposlanstvo naprosilo, da upošteva nujne zadeve združništva, nastale zaradi v zvezi z veliko krizo kmetijskega gospodarstva, in da bi se kmalu sprejel enoten združni zakon za vso državo. Kmetijski minister je odposlanstvu obljubil, da bo tudi on, kakor je to naglasila že tudi vladna izjava, vodil tako politiko, da bo združništvo v naši državi lahko vršilo svoje važno poslanstvo, ter bo posvetil svojo pozornost ozdravitvi združništva.

Po sprejemu pri kmetijskem ministru so združniki odšli v prostore Glavne združne zveze, kjer je bila seja upravnega odbora Glavne združne zveze. Na seji so sklepali o najnujnejših zadevah jugoslovanskega združništva, posebno o potrebi enotnega združnega zakona in o ustanovitvi posebne združne banke. Sklenili so tudi, da napravijo neodložljive skupne korake, da se združništvu vrnejo odvzete ugodnosti in da se ustvarijo kreditni viri, ki jih mora združništvo dobiti radi zaščite kmetskega dolžnika. V zvezi s tem so tudi sklenili, da Glavna združna zveza predlaga nekatere spremembe k uredbi o zaščiti denarnih zavodov in k uredbi o zaščiti kmetskega dolžnika, nekatere spremembe pa tudi v ostalem zakonodajstvu, ki zadeva združništvo.

VINA Vam nudi **Centralna** vinarna **Ljubljana** v svoji posodi najugodnejše.

Še ima o denar ...

Najbolj bogata in plodnosa podjetja v državi so v tujih rokah in to je eden vzrokov, da ne pridemo do blagostanja. Tako je velik in silno bogati borski rudnik bakra last Francozov, veliki svinčeni v Trepči last Angležev, največje elektrarne so last Švicarjev itd. Od vseh teh velikih zakladov svoje zemlje imamo le to, da dobe naši delavci za težko delo prav neznačajne mezde. Večinoma pa so ta tuja podjetja še podpirana v tej meri, da ne plačujejo niti carine za uvožene stroje, niti ne drugih javnih dajatev. Naravnost izpričevalo naše nesposobnosti so te velike ugodnosti tujih družb. Naravno imajo zato tudi te družbe velikkanske dobičke.

Tako je razvidno iz pravkar objavljenega računskega zaključka družbe Trepča, da je doslej družba lani 36 milijonov Din dobička in da bo plačala 12% dividende. Osem milijonov

nov dinarjev pa bo poleg tega prenesla še na nov račun. Skupno je imela družba v štirih letih nad 200 milijonov Din čistega dobička, skoraj toliko, kolikor so znašale vse njene naprave. Za plače delavcev in nameščencev, za vse davke, za prevoznino in za vse druge proizvajalne stroške v državi pa ni plačala družba niti sto milijonov. V Angliji plačuje družba višji davek ko pri nas. Ali je potem čudno, če ne pridemo do blagostanja?!

— Pri revmi v glavi, ledjih in plečih, živčnih boleznih, bolečinah v boku, trganju v križu se z velikim pridom uporablja naravna »Franz-Josef« grenčica za dnevno čiščenje prebavnega kanala. Vseučilške klinike dokazujejo, da je »Franz-Josef« voda, posebno v srednji in starejši življenjski dobi, izborno čistilo za želodec in čreva.

OSEBNE VESTI

d 80 let je dopolnil znani trgovec Mihael Omalen v Višnji goci. Bog ga živi še mnogo let!

d 70 letnico rojstva je praznovala na Lešnici pri St. Petru pri Novem mestu zgleđna slovenska žena, mati 15 otrok, Neža Jane, Zivela!

d 30 let že župnikuje v Zavodnjem g. Janez Rožman. Bog ga ohrani še mnogo let!

d 25 let že dela pri znani ljubljani, veletrdki Mayer g. Francel Verbič.

d Slovence — ameriški župan. V Elly, Minn., so bili pri občinskih volitvah izvoljeni vsi slovenski kandidati, in sicer: Stefan Banovec za župana, Fr. Schweiger, Martin J. Skala in John Slobodnik. V mestni zbornici v Elly, Minnesota, imajo sedem odbornikov, in izmed teh jih je sedaj pet Slovencev.

d Odrekel se je župnik Galicija pri Celju tamošnji župnik g. Alojzij Kramaršič. Preseli se v Novo Celje, kjer bo opravljal službo hišnega duhovnika.

d Prosvetni minister je imenoval za šolske nadzornike dosedanje vršilce dolžnosti nadzornikov, in sicer za okraje: Brežice Fr. Bernetiča, Dol. Lendava Mateja Mikuža, Gornji grad Josipa Korbana, Kamnik Antona Arigierja, Smarje pri Jelsah Antona Finka, Ljubljana-okolica zapadni del Antona Skulja, dalje so imenovani za šol. nadzornike: Učitelj Anton Radinja za okraj Crnomelj-Metlika, Ivan Horvat, učitelj v Ihanu za okraj Krško, učitelj v Murski Soboti Josip Velnar za okr. Murska Sobota, Ciril Vizjak, učitelj v Prečni za okraj Novo mesto, Rajko Gradnik, učitelj na Bledu, za okraj Radovljica. — Ze prej sta bila imenovana za banska šolska nadzornika gg. Drnovšek Fran in Skulj Andrej. Ko vsem gospodom nadzornikom k imenovanju iskreno čestitamo, izražamo željo, da bi vodili naše šolstvo po volji naroda.

DOMAČE NOVICE

d Ministrski predsednik g. Jevtič je odšel v švicarsko Zenevo na važna mednarodna posvetovanja. Za namestnika ministrskega predsednika je imenovan vojni minister general Zivkovič, kot namestnik zunanjega ministra pa je postavljen minister Dr. Kojlič.

d Banski svet dravske banovine se sestane na svoje šesto redno zasedanje 4. februarja v Ljubljani. Dnevni red obsega obravnavo banovinskega proračuna za leto 1935-36 in pa sklepanje o uredbi za izvrševanje določb gotovih paragrafov zakona o lovu.

d Banska uprava je izdala te dni gasilcem odlok, ki strogo prepoveduje vsem družtvom, da bi posojala svoje gasilsko orodje v katerekoli zasebne namene. Uporaba gasilskega orodja je namenjena izključno le za gašenje ali preprečevanje požarov, za reševanje človeških življenj in tudi živali, kadar so v nevarnosti, za preprečevanje in obrambo pred drugimi neugodami, kakor recimo ob priliki povodnji, za gasilske vaje, torej izključno le za namene, oziroma dolžnosti, ki si jih je gasilstvo naložilo. S tem seveda še ni rečeno, da gasilci ne bi smeli s svojimi brizgalnami napolniti v korist ljudstvu v primeru suše kakšen prazen vodnjak, izključeno pa je po novi odredbi vsako izrabljanje gasilskega orodja zgolj v zasebne namene. Okrožnica naroča občinam, naj pazijo na izvrševanje te odredbe. Obenem je o odredbi po-

učeno tudi orožništvo, ki bo pazilo na njeno izvajanje.

d Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna »Frans-Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo.

d 763.028 izvedov inozemskih časopisov je bilo od meseca maja pa do konca preteklega leta preko Maribora uvoženih v našo državo.

d Cela tri leta je spal neki kmet nedaleč od Smederevske Palanke. Te dni se je prebudil popolnoma zdrav.

d Občinske in državnozberske volitve bodo menda na jesen. Tako je izjavil minister dr. Kojič.

d Veliki snežni zametj so v preteklih dneh zelo ovirali promet na nekaterih jugoslovanskih progah. Na progi Belgrad—Zagreb se ustavili promet pri Golubincih. Dalje je bil pretrgan promet na progi Velika Kikinda—Zombolj in Belgrad—Novi Sad. Ustaviti so morali promet še na progah Mladenovac—Arandjelovac, Paračin—Zaječar, Sarajevo—Dubrovnik. Tudi v Belgradu je bilo mnogo snega. Večina stranskih ulic je bila sploh neprehodna. Velike snežne burje so divjale tudi v Črni gori, kjer so se pojavila v bližini človeških stanovališč cela krdela sestradanih volkov.

d 100 milijonov za javna dela. Minister za zgradbe dr. Kožul je izjavil časnikařem, da namerava najeti na podlagi donosa trošarine na cement in bencin posojila za izvajanje javnih del. Njegovi predhodniki so že sklenili dve taki posojili za skupno 50 milj. Din (pri Poštni hranilnici), toda to je premalo. Namerava sedaj najeti na isti način posojilo 100 milj. Din, in sicer na podlagi trošarine na cement, ki nosi letno 27 milj. Din, in bencin, ki prinaša fondu za javna dela 16 milj. Din. Za posle, za katere je treba najeti druga sredstva, smatra izvedbo velike ceste od Horgoša do Caribroda, v drugi vrsti zvezo Maribor—Ljubljana in Sušak ter z zvezo do Zagreba in Belgrada.

d Turški vojni minister — Bosanec. Novi turški vojni minister Husein Zeki Aija je poslal svojemu bivšemu tovarišu trgovcu Bubuloviću pismene pozdrave. Novi turški minister je namreč Bosanec. Rodil se je v Gradški, pa je kmalu odšel s svojim očetom v Turčijo. V Turčiji je dokončal svoje študije in je bil za časa, ko je vladal sultan Mehmed V. okrajni načelnik v Turčiji. Ko je nastala doba prevrata, je Husein Zeki prišel v Sarajevo ter je na Bistriku odprl z Bubulovićem špecerijsko trgovino. L. 1921 je odšel v Ankaru, kjer ga je Gazi Mustafa Atatürk postavil za uradnika v zunanjem ministrstvu. Kmalu nato je Husein Zeki postal poslanik v Londonu, odkoder pa je bil zopet premeščen v Moskvo. Iz Moskve se je vrnil nazaj v Turčijo ter postal vojni minister. Njegovo družinsko ime je Alagić.

d Kmečki magazin v Ljubljani, Krekov trg 10 (nasproti Mestnega doma), Vas postreže z najboljšim blagom in najnižjimi cenami. Obiščite to trgovino in prepričajte se!

d Taksa za kolesa. Finančno ministrstvo je odredilo, da se od 1. januarja 1935 plačuje tudi letna taksa za kolesa v znesku 20 Din v kolkih, ki se prav tako kakor kolki za prijavnost tako 5 Din nalepijo na prijavi.

d Znižanje obrestne mere. Novi finančni minister dr. Stojadinovič, čegar prve ukrepe je vsa gospodarska javnost sprejela z velikim zadoščenjem, napoveduje sedaj celo vrsto no-

vih ukrepov, ki bodo prav izdatno pripomogli k zboljšanju našega gospodarskega stanja. — Med drugimi ukrepi je v prvi vrsti omeniti predlog finančnega ministra, da se zniža obrestna mera Narodne banke za eskontna posojila od 6.5% na 5%, ona za lombardna posojila pa od 7.5% na 6%. Ker je pri nas obrestna mera Narodne banke odločilna za obrestno mero vseh drugih denarnih zavodov, pomeni predlog finančnega ministra splošno znižanje obrestne mere.

d Velik shod dolžnikov je bil te dni v Smederevem. Na shodu je bilo sklenjeno, da se ustanovi posebno društvo dolžnikov.

d Nov zakon o zaščiti kmeta menda spet pripravljajo v ministrstvu.

d Belgrajski katoličani so narasli v preteklem letu za okrog 400 duš. Na belgrajskih šolah je 2047 katoliških dijakov.

d V belgrajskim mestnem občinskem svetu sta sedaj tudi dva katoličana, namreč gg. Sajfert in Spišič iz Zemuna. Položila sta te dni predpisano prisego pred kat. župnikom g. dr. Petličem.

d Izjavo o verskem položaju v djakovski škofiji je nedavno podal škof Akšamovič, ki radosten ugotavlja napredek versko-cerkvene življenja.

d Ljubljanska Glasbena Matica je s pomočjo ljubljanske filharmonične družbe nabavila nove orgle, ki so sedaj največje v Sloveniji in morda tudi v vsej državi. Postavil jih je znani slovenski orglarski mojster Ivan Jenko iz St. Vida nad Ljubljano.

d Brezposelni so se organizirali v občini D. M. v Polju. Se nam res čudno zdi, da tej veliki občini, v kateri plačuje papirnica veliko večino vseh doklad, gre vedno trda za denar, potreben za redne in izredne izdatke.

d Predlog za najetje trimilijardnega posojila za zaposlitev brezposelnih, je bil stavljen na zborovanju delavskih zbornic v Belgradu.

Za ženine in neveste znižane cene!

Priporočamo veliko zalogo blaga za moške in ženske poročne obleke, črno sukno od 70 Din naprej, črno in barvasto svilo, težko, od 40 Din, sukno za moške suknje od 80 Din, za damske zimske in pomladne plašče od 50 Din naprej. Klotaste, zelo fine odeje od 110 Din, flanelaste deke in rjuhe od 30 Din, cvilih za postelje od 20 Din, platno za rjuhe od 13 Din, za kapne od 25 Din, za brisače od 7 Din naprej. Polvolneno blago za damske obleke od 18 Din, volneno od 28 Din, krepdešin od 28 Din, bela in rujava kontenina od 5.50 Din naprej, perje za blazine od 20 Din za kg. Moške bele pražnje srajce od 40 Din, kravate od 12 Din, svilene rute in šerpe, nogavice, rokavice, dežnike od 38 Din naprej. Izgotovljene damske obleke in plašče po najnovejših fazonah. Kdor nakupi večjo množico, dobi primerno darilo. Ako boste potrebovali blago, se obrnite na našo trgovino, kjer boste najboljšo kupili. F. L. GORIČAR, »PRI IVANKI«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

d Kaj vse g. Uzunovič ve. Na nekem zborovanju Jugoslov. nac. stranke je g. bivši ministrski predsednik povedal tudi sledeče: »Govori se, da se bo iz ostankov bivše Radikalne stranke, Slovenske ljudske stranke in Jugoslov. muslimanske zajednice osnovala politična stranka Jugoslovanske nacionalne zajednice. Naša želja je, da se ta stranka čimprej ustanovi, ker bi tudi nam bilo drago da bi imeli takega tekmovalca v narodu ter da bi tekmovali, kdo bo bolj dobil zaupanje naroda. Samo ti gospodje morajo vedeti, da svoje organizacije prilagode zakonu, da pohit. med narod, kakor tudi mi, in ustanove organizacije, kakor to, zopet ponavljam, zakon predpisuje, da ta organizacija naroda ne sm. biti niti separatistična niti verska niti plebemska niti pokrajinska, ker so to danes ne mogoče stvari. Če se tako združijo, kako določa zakon, je vse v redu in vas prosim da mi ne zamerite, da te stvari često ponavljam. — Uzunovič je zaključil: »Ko zna bolje široko mu polje!«

d Pri ishljasi sledi na kozarec naravn. »Franz-Josefovec« grenčice, popile zjutraj n. tešče, brez truda izdatno iztrebljenje črevesa kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

d Prvi korak iz krize. Češki zunanji minister dr. Beneš je izjavil, da je bilo l. 1934 zlasti težko za Malo zvezo, da pa so bile vse težave dobro premagane. V letu 1935 bo tudi mnogo dela, ki pa bo lažje, ker bo leto 1935 prineslo prvi korak iz krize.

d Najvišji človek v Jugoslaviji je najbr. upokojeni orožniški narednik Ivan Kukolj ki živi v Dardi. Mož meri v višino 2 metra in 11 cm.

d Lunin mrk smo opazovali dne 19. januarja. Začel se je ob 16.4 ter je trajal do 17.31. Letos mrkne solnce petkrat in luns dvakrat, vendar ti mrki, razen ravnokar navedenega, pri nas ne bodo vidni.

d Nove znamke za sračne pošte so prišle v promet. Na sobi imajo sliko pravoslavne cerkve na Oplencu.

d K zvezi Slovenije s morjem. Novi gradbeni minister dr. Kožul je nedavno med drugim izjavil sledeče: »Druga velika mednarodna cesta je Maribor—Ljubljana z zvezo na Sušak in z drugo zvezo iz Ljubljane na Zagreb in potem dalje na Belgrad. Teme dvoma cestama moramo posvetiti svojo posebno pažnjo in se potruditi, da ti dve pomembni mednarodni zvezi čim prej uresničimo.

d Uvoznino na sveže meso in slanino je zvišala od 1.20 na 1.60 za kilogram mestno uprava v Zagrebu.

d Madjarska priznava. V zadevi atentata v Marzeju je dobila Madjarska od Društva narodov ukaz, naj izvrši preiskavo proti krivcem. Sedaj madjarska vlada priznava tozadevno sokrivdo nekaterih madjarskih uradov

in tudi sporoča, kako so bili prizadeti madžarski uradniki kaznovani.

o pomankljivostih, ki škodujejo tujskemu prometu piše »Trgovski list«. Omenja, da svetovno letovišče, kot je Bled, nima nočne brzojavne službe. Govori o pretiranem centralizmu, ki ne dovoljuje ljubljanski železniški direkciji sestavo vlakov po resnični potrebi, zato so nekateri vlaki prazni, drugi pa prenapolnjeni, kar je velika ovira tujkega prometa.

o 40 urnik je uvedel Bača. Kakor poročajo listi, je uvedlo ravnateljstvo Bafinih zavodov v Borovem 40 urni tednik. V soboto in nedeljo se v Bafinih tvornicah ne dela. Delovni koledar v Borovem ima 251 delavnikov in 114 praznikov. Listi ne poročajo, če prejemajo delavci tudi vedno plačane nadure.

o Zborovanje hotelirjev iz vse Jugoslavije bo v dneh od 25. do 27. januarja 1935 v Zagrebu. Razpravljali bodo zlasti o ozdravitvi hotelskih obratov. Zahtevati hočejo ustanovitve posebne hipotekarne banke za turizem in hotelirstvo.

o Strojne tovarne in livarne v Ljubljani so odpustile 60 delavcev; govori pa se, da bo odpuščenih še 40 delavcev. Menda preti nevarnost splošne ustavitve dela v tem podjetju.

o Cepivo proti svinjski kugi izvažata trdka Predovič v vedno večji meri v Češko-slovaško in Poljsko. To cepivo se je izkazalo kot zelo dobro.

o Podražil se je kruh v Novem Sadu. Crni kruh se sedaj prodaja po 1.50, polbeli po 2 in beli po 2.50 Din za 1 kg.

o Da se odpravi davek na tujce so zahtevali od župana zagrebški hotelirji. Župan Erber je obljubil, da jim bo po možnosti ustregel.

o Zakaj je revščina v Dalmaciji tako velika? Na to vprašanje je odgovoril te dni minister dr. M. Kožul, da so vzrok tamošnji bedi orenike cene vina, ki se prodaja po 1.50 Din litra in še nižje.

o Pometamo dalje, dokler je še kaj zimekega blaga. Velour barhent 7 Din, flanela 50 Din, volneno 16 Din, snežke 20 Din itd. ternecki. Celje.

o Boj proti »frangi«. Zadnji čas se je med koliškim kmeti pojavilo močno gibanje, ki ahteva, da se odpravi v Ljubljani mitnica na se poljske pridelke. To gibanje se je začelo v Izasnem, kjer se je okrog 30 vasi podpisalo, da zahtevajo odpravo mitnice. Izanci so

Pred seboj vidimo eno izmed mnogih dvoran v hiši Wartburg v Saarbrückenju, kjer je 500 uradnikov iz nevtralnih držav štel glasove posaarskih glasovalcev.

to gibanje poskusili razširiti na vso ljubljansko okolico in so zato sklicali sestanek nekaterih zainteresiranih kmetov ljubljanske okolice že 8. januarja t. l. Tedaj je bil izvoljen neestranski pripravljalni odbor, ki je imel nalogo sestaviti pravila za tozadevno organizacijo. Ker je pripravljalni odbor kljub raznim težavam končal pripravljalna dela, je sklenil sklicati ponoven sestanek na Svečnico, 2. februarja v Ljubljani, v gostilni pri »Levu«, na Gosposvetški cesti, ki se bo vršil ob pol 10 dopoldne. Sestanka se lahko udeleži vsakdo. Pripravljalni odbor.

o Volitve obratnih zaupnikov v Kranju. Volitve obratnih zaupnikov bodo v kranjskih tovarnah: V Jugobruni v soboto, 26. januarja od 12—16, v Tekstilindusu 26. januarja od 15—18, V nedeljo, 27. januarja v Jugočeški od 8—12 dopoldne. Volitve bodo tamne po listkih. Jugoslovanska strokovna zveza bo imela bele listke. Delavci volijo na ta način, da denejo v kuverto samo beli listek, ostala dva pa

zavržejo. Kuverto oddajo zapečateni volilnemu odboru. Delavstvo v tovarni Jugočeški pozivamo, da se kljub neprikladnemu času volitve udeleži, ker so te volitve zelo važne za izboljšanje delavskega položaja, katerega vsi dosedanji zaupniki niso prav nič izboljšali, ampak so, nevredni delavskega zaupanja, vse leto sedeli v brezdelju. V bodoče mora biti drugače. Delavski zaupniki morajo biti res poštvovalni, nesebični ljudje, ki bodo znali zastopati delavstvo ne glede na lastno korist ali škodo. Jugoslovanska strokovna zveza je izbrala med delavstvom najboljše, ki naj postanejo boreci delavskih pravic v tovarnah. — Zato naj v nedeljo, 27. januarja pride vse delavstvo iz tovarne Jugočeške izročiti skrb za svoje pravice možem, ki so vredni njegovega zaupanja. Delavstvo, pokaži, da hočeš imeti res dobre, vredne, poštvovalne, nesebične obratne zaupnike, ki bodo nesebično delali na krščanskih načelih. Strokovna skupina delavstva in nameščenstva JSZ.

Tihl ocean je preletela ameriška letalka Amalija Earhart, Od Honoluluja na Havajskih otokih do Oaklanda v Kaliforniji je letela 18 ur. Tam so jo seveda slovesno sprejeli, čeprav je letela na kljub prepovedi havaških oblasti!

Menihi sv. Bernarda na sedlu sv. Gotharda imajo svoje zavetišče. V prejšnjih časih je njihovo človekoljubno delo seveda bilo še večje važnosti kakor je danes. Takrat so utrujeni popotniki, ki so peš gazili sneg čez Alpe, večkrat onemogli v snegu in se ponesrečili. Take siromake so reševali s svojimi slovitimi bernardinskimi psi svetgothardski menihi in jim dajali zavetišče. V času železniškega, avtobusnega in zračnega prometa pa bi človek mislil, da se take nesreče ne dogajajo več in da so menihi s svojim zavetiščem poslali odveč. Vendar se nesreče še vedno dogajajo. Pomoč menihov je še vedno potrebna. Prav pred kratkim je snežni plaz zasul štiri švicarske smučarje. Trije so se sami rešili, četrti pa šli s kat menihov s svojimi psi, kakor nam kaže podoba. Res so ga rešili živega, a je revšč kmalu potem izdihnil!

je snežni plaz zasul štiri švicarske smučarje. Trije so se sami rešili, četrti pa šli s kat menihov s svojimi psi, kakor nam kaže podoba. Res so ga rešili živega, a je revšč kmalu potem izdihnil!

NESREČE

d **Do tal je pogorelo poštno postopje** v Kruševcu. Protrgane so seveda vse telefonske in brzojavne zveze s tem mestom.

d **Ogenj je uničil mizarstvo delavnico** mojstra Karla Buha v Ljubljani.

d **Hlod se je zvalil na noge** 34 letnemu delavcu Stožirju Jerneju, uslužbenemu v Celju, doma iz Škofje vasi, s tako silo, da mu je sezulo čevelj in odtrgalo peto. Hudo ranjenega so pripeljali v celjsko bolnišnico.

d **Med smučanjem si je zlomil nogo** prvotalec Cvetko Povše v Novem mestu.

d **Kolesje stroja je odrezalo nogo v stopalu** na postaji v Zagorju 35 letnemu zaviraču Karlu Kokovici iz Litije.

d **Dvigalo za prenašanje lesa je udarilo** 17 letno Brzek Franciško v gozdu pri Osredku nad Cerkljo s tako silo, da je dekletu poškodovala lobanja in je reva podlegla poškodb.

d **80 m globoko je zdrčal v prepad** blizu Osredka Umek Janez iz Krvave peči. Pri tem si je trikrat zlomil desno nogo, več reber in poleg tega dobil hude notranje poškodbe.

d **Sani s hlodi so se prevrtnile** v gozdu pri Vrhniki na 25 letnega hlapca Antona Lukana s Stare Vrhnike. Ima zlomljeno nogo in hude notranje poškodbe.

d **Z dijaki v prepad.** Mostar je že teden dni odrezan od sveta. Pretekli torek se je nekemu Biliću posrečilo, da je prevzel s svojim avtomobilom pot Mostar—Široki Breg. V sredo je sofar Marodič misleč, da je cesta popolnoma odprta, s svojim velikim luksuznim avtomobilom hotel prepeljati 15 dijakov, ki obiskujejo franciškansko gimnazijo v Širokem Bregu. Med potjo pa je avto padel z dijaki vred v globino 45 m. K sreči ni bil noben dijak prebudo poškodovan, eden si je zlomil nogo, drugi so pa odnesli le manjše poškodbe.

d **Bik ga je zabočel v oko.** 35 letni delavec Miha Gumsej v Poljčanah se je oni petek hudo ponesrečil. Ko je gnil mladega krotkega bika iz hleva, se je biku na zamrznjenih tleh spodrsnilo in je padel. Gumsej je hotel pomagati živali na noge, pri tem ga je pa bik zabočel po nesrečnem naključju v oko ter mu ga iztaknil. Tudi drugo oko je v nevarnosti.

d **Pri padcu si je zlomil roko** 82 letni upokojenec Nikola Tenjca v Ptuj.

d **Plamen je padel na njeno obleko.** V Spod. Logatecu se je ponesrečila 87 letna zaselnica Marija Maček. Mačkova je kurila v svoji sobici, pri tem pa so ji slabotne roke odpovedale tako, da je plamen padel na njeno obleko ter jo vnel. V trenutku je bila vsa v ognju. Ko so domači gasili ogenj na njeni obleki, je imela že vse telo polno opeklin. Poklican je bil reševalni avto iz Ljubljane, toda ko so reševalci dospeli v Logatec, je starica v silnih mukah že podlegla opeklinam.

d **Pri smučanju si je zlomila nogo** gospa Verbičeva v Trbovljah.

d **Do strašnega prelivanja krvi** je te dni prišlo med orožniki in kmeti v Tuzli. Dogodek se je pripetil v gozdu »Jeslova gorica«, ki je last gozdarskega podjetja Jadrina. V ta gozd so kmetje iz okoliških vasi stalno hodili sekati dreve, čeprav so jim celo oblasti prepovedale. Te dni pa je gozdar Maksimovič zaprosil intervencijo orožništva. Prišlo je 10 orožnikov, v gozdu pa je bilo 60—70 kmetov, ki so sokali, da se je vse kadilo. Orožniki so kmete pozvali, naj nehajo s sekanjem in zapuste gozd, v katerem nimajo ničesar opravi-

viti. Kmetje so sicer prenehali s sekanjem, toda so s sekirami v rokah obstali in niso kazali volje, zapustiti gozd. Orožniki so nato oddal inekaj streliv v zrak. Toda tudi to ni oplašilo kmetov. Takoj zatem pa je nastalo divje streljanje, katerega izid je bil strahoten. Stirje kmetje so obležali mrtvi, okrog 20 pa jih je težko in lažje ranjenih.

d **Rekel je, da bo, pa ni šlo.** V zagrebško bolnišnico usmiljenih sester so te dni pripeljali 31 letnega kolarja Evgena Schama, ki ima hudo zastrupljenje z alkoholom. Scham je šel z nekim znancem staviti, da bo popil toliko žganja, kolikor ga mu bo on plačal. Najprej ga je spil 20 kozarčkov po pol decilitra, to je en liter. Ker pa je bil njegov prijatelj še pripravljen plačevati, je pil še naprej in izpil še 46 kozarčkov. Potem pa se je onesvestil. Izpil je torej tri litre in tri decilitre žganja.

d **500 vagonov blaga je uničil veliki požar** v skladišču premoga in lesa žage »Virbo« v Virovitici.

NOVI GROBOVI

d **Smrtina kosa.** V Krčevini pri Mariboru je umrl 63 letni upokojeni šolski vodja Emil Vole. — Na Vrški Beli je zapustil ta svet Andrej Šoberl, davčni uradnik v Škofji Loki. — Pri Sv. Ani v Slov. goricah so položili k večnemu počitku vzorno kmetico Neudauer Marijo, mater župnika pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. — V Dol. Logatecu je zapustila selzno dolino Marija Maček roj. Novak. — V Krškem so pokopali Franca Rumpreta, posestnika in usnarja. — V Kamniku na Sutni je izdihnila 75 letna Marija Juvan roj. Kašman. — V Rogatecu so pokopali 50 letnega kurjača Martina Mikulšiča. — V Kočevju je zapel mrtvaški zvon nadočeltnju Antonu Skubcu. — V Celju so položili v grob Maksa Janiča, pekovskega mojstra. — V Mostah pri Ljubljani je umrla Uršula Trost. — V Rajhenburgu je zapustil solno dolino Franc Avsenak, čevljarški mojster. — V Tinski gori pri Zibiki je zaspal v Gospodu Štrcnkelj Stefan, kmet in gostilničar. — V Celju je odšel v večnost gostilničar in posestnik Mihael Kus. — V Vidnu ob Savi je umrl posestnik J. Lapuh. — V Gozdu nad Kamnikom je šla v večnost 79 letna Ana Omovšek. — V Ljubljani so umrli: višji finančni svetnik v pok. dr. Janko Ponešček, inspektor fin. kontrole v pok. Jakob Skubic, sedlarski pomočnik Staneko Moder, ščetarški mojster Ivan Govše, nadupravitelj v pok. Gustav Nebenführer, predsednica Društva tobačnih upokojencev 69 letna Antonija Vidmajer, posestnik Jakob Jarc, pekovski mojster Friderik Paner. — Naj počivajo v miru!

d **V Somborju je umrl** bivši radikalni poslanec dr. Jovan Lalošević. Posebno se je pravičnik kot zagovornik v predvojni veleizdajniški razpravi proti Ukrajincem v Maroš Sigetu.

RAZNO

d **Svojeem naših izseljencev!** Če kdaj, bo zlasti letos za evharistični kongres vleklo srca naših dragih širom sveta razkropljenih izseljencev domov. Ko bo zbrana katoliška domovina v enodušni manifestaciji za Evharističnega Kralja, bi tako radi bili sredi svojih tudi izseljenci trpin. Naši izseljenci duhovniki in katoliška društva naših izseljencev bodo storila vse, da se bo moglo kongresa

udeležiti čim več izseljencev. Enako bo Glavni pripravljalni odbor v Ljubljani vse potrebno in za svrhu podvel. Treba pa je, da se zlasti svoji izseljencev z vso dušo zavzamejo za to veliko romanje izseljencev v domovino. Saj bo to romanje v dušah tisočerihi naših bratov in sester, ki jim je morda borba za skorjo kruha že zastrla pogled na večne cilje življenja, znova vzbudilo vero in razplamtelo upanje, a vžgalo tudi novo ljubezen do ožje domovine. Mislite tedaj že sedaj, kako boste dragim izseljencem napravili bivanje v domovini čim prijetnejše in čim večjih duhovnih užitkov bogato.

d **Mohorjani!** Tako lepo opremljenega Koledarja, kakor je letošnji, že zlepa niste imeli. Delal ga je slikar Pengov, ki slika tudi župno cerkev na Bledu. Zal, je letos malo prostora za zapiske. Gospodarji pišejo lahko na široki rob, zlasti pod pobode Svetnikov, kakor pišejo v našo pratiko — saj nekaj takega hoče biti tudi Koledar. Od Mohorjeve družbe pa smo dobili sporočilo, da bo prihodnje leto postregla svojim udom z obširnimi prostorom za zapiske. Ker letos izide tudi imenik udov, se ne pozabite takoj naročiti na knjige, da ne bo pozepno.

Kdor računa z »Domoljubov« požarno podporo, naj še ta teden odpošlje celoletno naročnino v znesku 88 Din. Po 1. februarju odposlani denar ti da sicer »Domoljub«, njegove požarne podpore pa ne. Torej pohiti!

Nujna prošnja poverjenikom Mohorjeve družbe. Večina gg. poverjenikov je delo za Mohorjevo družbo zaključila. Prosimo vse gg. poverjenike, da odpošljejo od Mohorjanov naborni denar za Evharistični kongres. Dvakrat da, kdor hitro da. Stroški s pripravami se namreč neprimerano hitreje množijo kot pa prispevki, čeprav Pripravljalni odbor delu strogo po načelu varčevanja.

RADIO

Program radiofonske oddaje postaje v Ljubljani od 24. januarja do 31. januarja

Vsak delavnik: 12.15 plošče, 12.50 poročila, 13.00 čas, plošče. — Četrtek, 24. januarja: 18.00 vojni plini, 18.20 smuška ura, 19.20 čas, jedilni list, 19.30 nacionalna ura, 20.00 prenos iz Beograda, 22.00 čas, poročila, 22.15 radijski orkester. — Petek, 25. januarja: 11.00 šolska ura, 18.00 filozofski sprebrdi, 18.20 radijski orkester, 18.40 literarna ura, 19.00 radijski orkester, 19.20 čas, jedilni list, 19.30 nacionalna ura, 20.00 prenos koncerta iz Hubadove dvorane, 21.30 čas, poročila, 21.50 radijski orkester. — Sobota, 26. januarja: 18.00 radijski orkester, 18.15 aktualnosti, 18.30 radijski orkester, 18.50 francoščina, 19.20 čas, jedilni list, 19.30 nacionalna ura, 20.00 zunanji politični pregled, 20.20 lahka glasba, 21.20 božične pesmi, 21.50 čas, poročila, 22.10 radijski orkester. — Nedelja, 27. januarja: 7.30 kmetiško predavanje, 8.00 nekaj koračnic, 8.20 poročila, 8.30 mandoline, 9.00 versko predavanje, 9.15 prenos iz franciškanske cerkve, 9.45 orgle, 10.00 higijena javnih stanovnišč, 10.20 plošče, 10.30 prenos zaključka z vsvolov in državnega smuškega prvenstva, 12.30 čas, radijski orkester, 16.00 pester program, 19.30 nacionalna ura, 20.00 čas, jedilni list, 20.10 operne arije, 21.30 čas, poročila, 22.00 radijski orkester, vmes harmonika. — Ponedeljek, 28. januarja: 18.00 počitniško potovanje, 18.20 iz tujih krajev, 18.40 slovenščina, 19.10 zdravniška ura, 19.30 nacionalna ura, 20.00 prenos opere iz Zagreba, v odmoru: čas, poročila, jedilni list. — Torek, 29. januarja: 11.00 šolska ura, 18.00 otroški kotiček, 18.20 o steklu, 18.40 nemščina, 19.10 nemške narodne na ploščah, 19.20 čas, jedilni list, 19.30 nacionalna ura, 20.00 I. klavirski večer, 21.10 radijski orkester, 21.30 čas, poročila, 21.50 hrvaške pesmi, 22.20 radijski orkester. — Sreda, 30. januarja: 18.00 plošče, 18.30 pogovor s poslušavci, 19.20 čas, jedilni list, 19.30 nacionalna ura, 20.00 Julij Beteto poje, 21.00 slovenski vokalni kvintet, 22.00 čas, poročila, 22.20 podoknice na ploščah.

Sadovi evharističnih kongresov

Ce je bila evharistična prireditev pravilno organizirana, je eden najlepših uspehov skupna javna izpoved vere v Boga in Gospoda v presv. R. Telesu. Evharistični kongres je sredstvo, ki naj z živo vero vzmira družbo, da se vsaj zganje in vprašuje začudeno: Kdo je ta, ki ga molijo in slavijo tisoči in milijoni vernikov? Ali mar ni resnično Sin božji? In tako morejo znova tisoči doživeti v svojih srcih, kar so nekoč slišali ali verujejo že danes, da morebiti le kot v neko neznano daljno deželo. Vidijo in slišijo, pa ne vidijo in ne slišijo, ne zverj v njih klic milosti, ne zunanji zglede žive vere. Evharistično slavijo pa jih vzdrami. Odbor, duhovniki in laiki, sploh vsi verniki se prizadevajo, da bi bila prireditev čim sijajnejša. Vsi verniki so eno, vsi složni, vsi delajo in se žrtvujejo v proslavo Zveličarja. Tisoči se zberejo v njegovem imenu in On je med njimi. Kongres ni demonstracija za kakšno človeško ustanovo ali borbo, stranko ali strujo, razred ali stan, ki bi hotela izsiliti kakšne svetle, časovno minljive prednosti ali ugodnosti. Je sicer kongres tudi demonstracija in protest, pa protest le proti zlu in grehu. Ta demonstracija se ne vrši le s človeškimi sredstvi, ampak tako, da so vsi tisoči udeležencev resnični nosilci in tako oznanjevalci Kristusa, evharističnega Boga, njegove milosti, dobrote, resnice in pravice. In na ta način more ta osrečujoča zavest ob takih prilikah vznikniti vprav v globini srca, tudi tistega, ki je Kristusa že pozabilo.

Drugi sad kongresa je ta, da se ob tej priliki dosti več moli, da tisoči in tisoči vernikov pristopijo k sv. zakramentom, med temi tudi taki, ki bi tega drugače ne storili.

Tretji uspeh je vzgojnega značaja. Udeleženci se vračajo z evharistične prireditve prežeti zavesti, da niso osamljeni v veri in vdanosti Kristusu, Cerkvi in papežu. Ponosni so na to, da so katoličani. Uspesablajo se za junaško izpovedanje vere in za borbenost v zagovarjanju verskih načel nasproti vsakemu zapeljivcu, ki zastruplja duše z lažmi. Na evhar. shodih navadno nastopajo dobri govorniki, ki pobijajo zablode proti verskim svetinjam in nudijo pobudo za življenje po katoliški veri.

Cetrti uspeh je nraven. Vsak evharistični kongres je za narod, ki zaradi revščine drugače nikamor ne gre in nič posebnega ne vidi, poseben dogodek v njegovem enoličnem življenju. Dviga mu dušo, domišljijo mu obogati z lepimi slikami, ki so v tesni zvezi s proslavo presv. evharistije. Leta in leta mu kongres ne izgine iz spomina, marveč mu je opora v težavnih časih, varuje ga padca in mu daje moč, da vztraja v dobrem in ostane zvest Kristusu in Cerkvi.

Peti uspeh kongresa so sklepi, ki se sprejmejo ter se izročijo posebnemu odboru, da jih oživetvori. One prinašajo narodu posebne koristi, ker močno vplivajo na dviganje versko npravnega življenja. S tem ima vsak evharistični kongres tudi svoj blagodejni socialni pomen. Lepo sta ta namen in sad bližajočega se našega kongresa označila naša škofa v svojem proglasu, kjer stoji med drugim: »Ni toliko krize kruha, saj ga je v izobilju, ni toliko krize dela, saj nas delo povsod kliče, kriza duš je, zato nered in ob krivični obilici stradež milijonov. Kriza duš

je, zato needinost, nemir in sovraštvo.« Skraj ni mogoče bolj kratko in boleče ugotoviti dejstva ta proglaš. Toda škoda ne ugotavljata samo socialnega vprašanja, marveč odkrivata tudi njegov globlji vzrok: to je kriza duš; še več, povesta tudi rešilni izhod: »Iz krize duš vodi le en izhod, oni, ki je o sebi dejal: Jaz sem pot, resnica in življenje. Kristus v presv. Reš. Telesu je naše življenje. Iz njega zajemamo pogum v težavah, veselje v preizkušnjah, upanje v brezupu, veliko vse premagujajoče ljubezen do Boga in do bližnjega. Iz takšne ljubezni vzklije mir v narodu in med narodi. Iz takšne ljubezni se bo našla prava pomoč v tolikeri bedi in prava rešitev za motanih vprašanj.

Ogromen kip Srca Jezusovega nad Barcelono. Nad cerkviyo Srca Jezusovega na vrhu gore Tibidabo, ki stoji nad Barcelono, bodo te dni postavili ogromen Odrješnikov kip. Kip bo 10 metrov visok. Naredil ga je kipar Federico Mares. Pri vlijanju so porabili 120.000 kg bronu.

„Celo Kristus je ne more potopiti“

Ta napis je nosila velika ladja »Titanic«, ki se je potopila leta 1912. Slučaj, naključje?

Ze pred odhodom ladje je pisal neki katoliški uslužbenec na njej svojim staršem v Dublin o strašnih in bogokletnih napisih na tej ladji. Eden se je glasil: »Celo Kristus je ne more potopiti«. Pod vodno črto so bile meter visoke črke: »No God, no Pope«. — »Ne porebujemo ne Boga, ne papeža«. Istega mišljenja je bil tudi ladjin kapitan. Pri zadnjem obedu, ki ga je mogel še prirediti svojim gostom, je med splošnim odobravanjem ponovil omenjene bogokletne besede in izdal povelje: »S polno paro naprejl! Tedaj pa se je zgodilo nekaj nepričakovanega: Ledena gora je preklala orjaka najmodernejšega kova in to po sredi med besedami: »No God — no Pope«. Tako so se razbile vse varnostne sobice in postale neporabne. Izmed 1800 potnikov, je izgubilo 1100 življenje

Samo en teden

imamo še do 31. januarja! Ali ste že obnovili naročnino za leto 1935? Ne zamudite tega roka, da se ne boste kesali — prepozno — v slučaju kake požarne nesreče. Naš »Slovenec« skoro vsak dan poroča o kakšnem požaru! — Gre za podporo 1000 Din, ki je ne kaže zavreči! Preberite še enkrat zadnjič objavljeni pravilnik!

Navodila

Mične podobice z natisnjeno mednarodno molitvijo za uspeh Evharističnega kongresa je založil Glavni pripravljalni odbor in jih te dni razposlal na preč. župne urade. Namen teh podobice je, da se molitev za kongres čim bolj razširi. Zato priporočamo preč. duhovščini, da vernikom ta namen pojasni. Idealno bi bilo, da bi se na podlagi teh podobice molilo za kongres tudi pri vsakdanjih družinskih molitvah. Podobice naj se razdelijo med vernike pri cerkvenemu darovanju za kongres ter med šolsko mladino.

Prispevke za Evh. kongres pošiljajte na posebni račun pri Ljudski posojilnici v Ljubljani ali pa potom položnic na novoodpeti račun štev. 11.059 pri podružnici Pošne hranilnice v Ljubljani.

Preč. župni uradi odnosno župnijski pripravljalni odbori so prejeli zadnje dni velike lepake z besedilom škofovskega proglašja za Evharistični kongres. Prosimo, da nalepite te lepake na cerkvena vrata v prvi vrsti, v kolikor ste jih prejeli pa več izvodov, jih namestite na takih mestih, da bodo mogli čimdalje opozarjati vernike na letošnje dolžnosti napram kongresu. V smislu pojasnila ljubljanske davčne uprave teh lepakov ni treba kolekovati.

Nastop mladine na evharističnem kongresu. Na svetovnih in tudi drugih evharističnih kongreih je eden najljubšejših in tudi najbolj učinkovitih prizorov — skupna služba božja in skupno sv. obhajilo šolske mladine. Saj je ta v svoji nepokvarjenosti in svojem otroško zaupnem verovanju pač najbolj poklicana, da še posebno lepo izrazi ljubezen do Prijatelja otrok v Najsvetejšem Zakramentu. Tako je samo po sebi umljivo, da bo na našem ljubljanskem kongresu imela mladina priliko na čim mogočnejši način manifestirati za Evharističnega Kralja. In sicer se bo vršila mladinska slavnost na dan 29. junija zjutraj. Mladina bo šla v svečanem sprevedu na slavnostni prostor, ki bo najbrž na Stadionu. Tam bo kratka pridiga, nato pa sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Med božjo službo bo mladina deloma pela, deloma molila. Po službi božji bo mladina pogostena. Za to prireditev je treba še posebno začeti takoj misliti. Gg. kateheti, učiteljstvo, vodstva Marijinih vrtov in drugih mladinskih verskih družb, zlasti pa etarši sami naj čim bolj preoceno možnost udeležbe njihovih otrok. V Buenos Airesu je bilo pri taki svečanosti 107.000 mladine. Koliko je bo pri nas? Toliko, kot je v nas prave ljubezni do Presv. Rešnjega Telesa, kolikor je v nas prave ljubezni do mladine same in kolikor je v nas duha požrtvovalnosti.

»SLOVENEČ«

je edini slovenski katoliški dnevnik. Piše v duhu Katoliške akcije. — Stane na mesec 25 Din. — Pišite, da ga vam pošljejo nekaj številčk brezplačno na ogled. — Naslov: »Slovenec«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

PO DOMOVINI

Kupčija s hranilnimi knjižnicami

Casi verižništva so sicer minili, čeprav se sem in tja pojavi še kakšen zapoznel cvet te umazane obrti, dasi ne uspeva bogve kaj, toda odkar je nastopila na našem denarnem trgu kriza, so se pojavili nove vrste prekupčevalci, ki jim gre kupčija očitno dobro v klasje. Po raznih javnih lokalih, zlasti po kavnarnah, po vinotočih, po gostilnah, se pojavljajo zadnje čase zanimivi tipi, ki samozavestno govore o obrestni meri, o količniku, koliko so posamezne knjižice posameznih hranilnic vredne, kako stoji ta ali oni zavod itd. Kaj pogosto se zgodi, da ta ali oni možakar izvleče listnico in našteje na mizo pred očmi zavistnih drugih gostov debele tisočake — v današnjih neverižniških časih kaj redek prizor. Toda navadno tak možakar ve, da bo za knjižico, ki jo je dobil za tisočake, že v nekaj urah dobil še več denarja, od takega, ki knjižico potrebuje.

Potreba po knjižicah je namreč še vedno velika. Marsikateri zavod se rad znebi nadležnih vlagateljev s tem, da sprejemna od svojih dolžnikov hranilnične knjižice, ki jih dolžniki dobe pod roko po nižjih cenah od vlagateljev. Vlagatelji so pogosto prisiljeni zaradi pomanjkanja denarja, da prodajo svoje hranilne knjižice samo, da pridejo do gotovine, mešetarji posredujejo, seveda s pomembnim dobičkom, dolžniki te knjižice kupujejo in denarni zavodi jih sprejemajo na račun dolga. Take knjižice rade napravijo dolgo pot, preden jih dobi denarni zavod.

Tako recimo pride kmetijski človek z dežele v mesto: zidal je hišo ali kaj drugega,

delavce ima, pa jih ne more plačati, rad bi torej prodal svojo hranilno knjižico, magari z znatnim popustom. Pride do kakšnega zbirališča mešetarjev in kupčija se po raznih pogajanjih sklene ali pa tudi ne, kakršne so pač ponudbe. Mešetarji bi najraje vsako knjižico kupili — na obroke, — to je, da bi jo dolgo plačevali, v kar pa pristane le redek prodajalec. Pogosto se zgodi, da taki mešetarji tudi nasedejo. Kupijo namreč knjižico, ki ima umetno pomnožene zneske. Morda tako knjižico celo prodajo naprej, toda, sleparija se razkrije takoj, ko pride knjižica do svojega cilja, to je do denarnega zavoda, ki je knjižico izdal. Mešetarji s knjižicami morajo take sleparije pač vštetiti v poslovni riziko. Popvrčno se giblje v tej skriti kupčiji cena knjižicam različno, po 40, po 60, pri boljših zavodih celo po 90% nominalne vrednosti. Denarni zavodi sicer opozarjajo lastnike knjižic, naj ne prodajajo posredovalcem svojih knjižic, toda to ne izda dosti in kupčija s knjižicami cvete lepo naprej...

Letni jubileji (Cerknica.)

Pretekli teden smo imeli v Cerknici kar tri zares lepe jubileje. 17. januarja je obhajala svoj 65. rojstni dan Nežika Baraga. Kdo ne pozna šolske, hranilniške in društvene služkinje. Nežika Baraga je res ženska vesele narave. Kadar jo vidimo, vedno je vesela in se smeji. Je pa tudi prvi apostol katoliškega tiska. Res, duša je ta naša Nežika. Bog daj, da bi še dolgo vrsto let živel tam »za vodo«. — Drugi jubilej je obhajala Nežika Logar, Rutarjeva Nežka. Saj jo poznate, tisto, ki je bila toliko let kaplanska postrežnica in jo po

pravici imenujemo »kaplanski minister«. Koliko gospodov je sprejela, jim kuhala, ko so pa šli iz Cerknice so jo ohranili v lepem spominu. Rutarjeva Nežka, ki je Jezusu tako ljuba in ki se z Njim veak dan združuje je v petek praznovala 75 letnico Bog živi Rutarjevo Nežko še mnogo let! — Tretji jubilej pa so v nedeljo obhajali Kosova mati. Neverjetno, a vendar resnično. 91 rojstni dan! Kdor pozna to ženo, ji ne bo prisodil toliko let. Ali vendar, božja Previdnost jim jih je naložila in oni jih prav veselo, vdano v božjo voljo prenašajo. Pri Kosovi materi se je v največji meri spolnila IV. božja zapoved. Saj je njihova mati dočakala starost 93 let, oče pa 88 let! Vsako jutro gredo k sv. maši in sv. obhajilu. Kljub visoki starosti in ne da bi hodili v solo, prav gladko in lepo čitajo. Žive jim pa tudi še mož in pa dve hčerki: Nežka, ki je v Ameriki in pa Marica, ki je pri starših. Dal Bog, da bi dočakali skrajno mejo človeških let, če je tako božja volja. Vse tri jubilarke so vnete naročnice in čitateljice »Domoljuba«, zato jim tudi on, ob priliki lepih jubilejev kliče: »še na mnoga leta!«

Sadjarско predavanje (Primskovo pri Litiji.)

Gospod sreški kmetijski referent je zelo agilen mož. Pridno hodi okrog predavat, pomaga kmetiskemu prebivalstvu s teoretičnimi in praktičnimi nasveti, prireja razstave itd. Zadnje nedeljo pa je imel na Primskovem predavanje o sadjarstvu in vinarstvu. Razred je sicer precej velik, pa je bil da zadnjega kotečka napolnjen s poslušalci, ki so napeto sledili izvajanjem gospoda referenta. Primskovska okolica ima vse predpogoje za sadjarstvo, posebno pa naj bi se pri nas gojilo koščičasto sadje, breskve, marelice itd. Tam, kjer vinska trta ne rodi več dobro, naj bi se zasadile breskve ali marelice. Da bi se pa pri nas sadjarstvo bolj smotreno gojilo, je potrebna kmetijska podružnica, za katero vlada precejšnje zanimanje. Že po predavanju se je priglasilo kakih 20 gospodarjev. Gospod kmetijski referent pa je obljubil, da bo še večkrat pohitel k nam, da nam tudi praktično pokaže, kar nam je v teku predavanja tolmačil.

Novi grobovi (Bohinjska Bistrica.)

Nemila smrt je pobrala najstarejšega moža na Savici, Oblačičevega četa. Na sv. Antona dan je bil rojen in na ta dan tudi umrl, v nebesih pa obhajal svoj god. Dosegel je častljivo starost 82 let.

Zgode in nezgode slikarja Verbana

Priredila Lea Fatur

(Nadaljevanje.)

»Na vislice!« šepetajo med seboj gostje, ki so malo poprej laskali mlademu grofu. Jasen glas prekine tihoto: »Tako! zveste, kje je Pavel.« Vse zavalovi in zašumi. Rado pe-lje bolnega upravitelja in Verban mu pomaga v stol. Ko ga zagleda gospod Furtin, se obrne v beg, a Verban ga prime pod ramo: »Kam se vam mudi, gospod? Nikamor ne pojdete, dokler nismo na jasnem.« Furtin molči in trepeče. Upravitelj išče s pogledom nekoga... Rado mu pošepne: »Govorite, sicer govorim jaz. Operite si dušo!«

Gospod Sartines se bliža Justinu in ga premeri. Gostje se umaknejo. Kralj veselice — zločinec. Rado ve, da molči Justin, ker je bil prisegel upravitelju, da ne pove, če mu ne dovoli on. Gospod Sartines je bil dobil mizljaj od Furtina. Justinov odkriti obraz se mu ne zdi zločinski, pa tudi deklca, ni bila videti zmešana, ko v strastnih besedah pripoveduje, kako je čakal in prišla v Pariz. »Ta človek ni Pavel, to je slepar in morilec konca. Ze sili tudi Sartines z vprašanji v Justina, ki pa molči in čaka. Kar jasno je že vsem, da je umoril Pavla.

Gospod Sartines stopi k bolniku: »Veste, prijatelj, kaj se dogaja tu?« Bolnik, ki je skoraj v zadnjih vzdihljajih, kima: »Tega gospoda obdolžujejo, da je umoril pravega grofa!« — Dekle z Martinika plane k njemu: »Vi veste? Je Pavel mrtev? Kdo ga je?« Treti se zaiskri že mrklo oko, zagleda Didjera, ki mu daje znamenja, se rine do

»jega in mu prepove govoriti. Toda Vrban prestreže znamenja; rže se med bolnika in zdravnika: »Nazaj! Ta človek je zapadel smrti in božji kazni. Pustite ga, da si zasluži milost s tem, da pove o zločinu, čigar priča je bil.« Grofica, Rado, Vrban, Justin, vsi silijo in prosijo Tireto, da pove, on pa bega z očmi za Didjermom. Rado poklekne pred njega: »Pri božji sodbi vas prosim, rešite nedolžnega.« Tireta pogleda mladi, pošteni obraz — pogleda navzgor: »Pomagaj mi Bog! Umiram. Prišezem pri Bogu, da je mladi gospod nedolžen. Jaz sam sem ga pregovoril.«

Prekinil ga je dvojni krk, matere in zaročenke. Obe si vjeta roke: »Nedolžen! Kje je Pavel!« Tireta dvigne glavo in roko: »Ubil ga je oni, ki bi bil podedoval po svojem bratu — v dvoboju — brez priča in poštenja.«

»Gospod Furtin!« Vse se umakne od elegantnega in duhovitega moža. Furtin, ki se je stresel in omahoval, se zopet vzravna in zahrpavi: »Kaj ne vidite, da sta zgodovena? On je spravil tega sleparja sem. Dokaže naj!« »Dokažem!« se mukoma dvigne Tireta in naredi korak k Furtinu: »Me nisi zastrupil, ker sem bil edina priča tvojega zločina? Nisi zastrupil tudi brata, ker si se polakomil denarja in zemlje? Kača sleparska! Ubil si Pavla, ki je rekel, da ne bo prelomil besede, dane zaročenki.«

»Laž!« zagrgra Furtin, poln sramote. »Lažem? Kaj mu nisva vzela beležnice, brala njegova pisma in gledala sliko zaročenke? Nisem dal jaz pisma, ki ste mi jih ukazali sežgati, mladeniču, ki je bil tako podoben Pavlu, da bo vam v kazni in strah? Nisva vrgla trupla v reko, ki je narastla vsled neviht!«

»Dovoli!« zahrope Furtin in omahne. Z divjimi očmi skoči zaročenka k njemu: »Priznavatec, da ste umorili Pavla!«

»Ne! Ne!« se brani Furtin. Dekle mu pomoli zlat križek pred usta: »Prišezite na križ, pri katerem mi je Pavel prisegel zvestobo.« Furtin odmakne glavo. Tedaj se zasveti bodalce in Furtin pade zaboden v srce.

15.

»Hitro!« ukazuje Didje kočijažu, ki nestropno čaka, da bi že zaklenil vrata v svoj kabinet. Ko doma vse zadela in zariglja, se zgrudi uničen na stol: »Kaj je res božja pravica vsakemu za petami? Kako dobro je bil Furtin vse pripravil! Pavlovo zaročenko je priklical, da bi ga rešila Pavla. Menil je, da ga zagleda dekle v Jadvignih družbi in ga prebode. Tako ne bi nihče nikoli ničesar zvedel. Tireta je zastrupil. A ko je dekle spoznalo, da to ni njen zaročenec, jo je prepričeval in prepričal, da je nepravil Pavel umoril pravega. Menil je, da se Martinizanka zažene kakor mačka v Pavla, ne da bi besedice spregovorila. Pa maščevalno bodalo je našlo srce pravega morilca... Da ni prišel vmes oni zopni rdečelični Rado, pa bil Tireta molčal. Tako pa, kaj? Na skrita vrata potrka nekdo. Didje odpre in hlastno vpraša Mališa, že prihaja od tam: Mališ sede in motri porogljivo Didjera: »Razumem, da se vam je mudilo od tam... Kako lahko bi vas bil klical Furtin na pomoč... In ta grofičina misel, da povabi policijskega predsednika? In kneginja, ki je toliko govorila z njim. A najboljši bi vam bil lahko škodil övekaš Tireta. Mora že vedeti, zakaj vas varuje.«

Didje obrne Mališu hrbet in vpraša zamolklo: »Kaj se je že zgodilo potem!«

»Ubogi Tireta je omagal popolnoma,« se reži Mališ. »Zdi se, da zdela človeka kesanje, posebno, če čuti strup v drobu. Tireta obrne še enkrat oči, kakor da išče nekoga, ki ga

Bil je ključar podružne cerkve sv. Magdalene na Brodu. Dolgo vrsto let je z vnosno vršil in čestni posel. Kdo v naši dolini ni poznal tega blagega in zgledega moža? Njegov anonim bo med nami blagoslovljen. On je bil iz tistih časov, ko je Bohinj-cem trda predla za vsakdanji kruh. Malokdo je bil tako srečen, da je imel za malico koruzen kruh. Belega pa eploh poznali niso. Kadar so hruške obrodile, so bile pozimi za poseben priboljšek. Pravil je, da je jedel suhe hruške, ko ga je mati še pestovala. Doiga vrsta pogrebcev je spremlila rajnega na božjo njivo. Bog mu daj večni pokoj! V Benetkah je umrla Marjeta Prelnar, Bajerčkova iz Nomenja. Šla je v Italijo po pokopino, pa se ni več vrnila. Huda pljučnica jo je spravila v nezgodniji grob. Bila je verna in zgledna žena. Naj v miru počiva! — Osnoval se je krožek prijateljev Francije. V soboto je bil občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število. Izvoljen je bil odbor. Francošino bo počeval v šoli tedensko po dvakrat g. inž. Jožef Sodja.

Zlata in srobrna poroka.

(Brezje.)

V nedeljo, 3. februarja bosla obhajala pri 10. ev. meši na Brezjah 50 letnico poroke posednik Lovrene Vilfan in Marija, roj. Sitar, z Dobrega polja št. 5. Prvič ju je poročil takratni župnik Franc Kumer. Sedaj bo pa obred vršil p. Norbert Sušnik. Kmalu boseta imela oba skupaj 150 let; ker se prav dobro razumeta, jima jih še dokaj privoščimo! — Dne 7. februarja bo pa 25 letnica poročencev Janeza Rozmana in Agate, roj. Alijančič, z Brezja 43. Tudi njima želimo še mnogo skupnih let!

Elektrika v Planini.

(Planina pri Rakeku.)

Moderna luč elektrike je zajela tudi naš trg. Kranjske deželne elektrarne so začele s svojim delom lani v septembru, dokončale napitjevo glavnega voda do srede decembra in nato so začele s priključki električne luči v hišah. Dostojni si je oskrbelo električno luč še zelo lepo število posestnikov, oskrbela si je tudi tukajšnja župna cerkev. Vsa notranja in zunanja instalacijska dela je izvršilo in še vrši električno podjetje Gabrijel Oblak iz Dolanjskega Logata in izredno zadovoljnost vseh hišnih posestnikov. G. Oblak izvrši svoje delo res strokovnjsko, pokazal se je pravega mojstra, v ceni pa je skrajno kulanten. Pokazal je, kaj zna, ko je tako predvarno instaliral električno luč v tukajšnji župno cerkev, ki je zahtevala vso pozor-

nost in prečnost njegovega duha. Kakor povedo, tako je tudi v cerkvi izvršil instalacijska delo brezhibno in tako pripomogel naši že itak lepi cerkvi do še večje lepote. Vse je bilo presenečeno pri polnoči vs. naši, ko se je cerkev prvikrat zasvetila v polnem čaru jasne električne luči.

Andrej Velkavrh

(Vrzdencec)

Trdna kmečka korenina je Andrej Velkavrh, eden najstarejših horjulskih faranov. Rojen je bil leta 1841. L. 1866 je bil v vojski na Laškem, o kateri ve marsikaj povedati. Takrat so morali pri vojakih služiti osem let. — Njemu so odpustili polovico let, ker je bil v vojski. Ko se je vrnil domov, si je ustanovil svojo družino. Bil je ugleden krščanski mož in skrben oče desetih otrok, od katerih živi samo en dan bolan in da je bil v življenju samo enkrat vinjen, čeprav je imel pijačo vedno doma. Starejši sin, kateremu je izročil posestvo, je padel v svetovni vojni. Sedaj živi pri svoji sinah in njenem drugem možu. Kljub visoki starosti je še zmeraj trden. Ob toplih nedeljah hodi še vedno v cerkev Vrtemu možu, ki je bil vedno naročnik »Domoljuba«, želimo, da bi dočkal stoletnico svojega življenja!

Nekaj uoviv

(Gora nad Sodražico)

Umrl je naš najstarejši faran, 95 letni Belčev oče, Stefan Gornik. Kljub visoki starosti je bil do zadnjega vprav fantovsko čil in živahen in nihče mu ni prisodil bremena let, ki jih je prenašal. Vendar je v življenju preстал marsikatero preskušnjo. Njegova žena Marija, ki je 10 let pred njim odšla v večnost, mu je rodila 14 otrok. Vedno je bil ljubezniv, miren in trezen, zato je dočkal tako starost. Naj počiva v miru! — Pri nas imamo precej starih ljudi: 93 letnega očeta g. prof. Prijatlja, pd. Celigarjevega očeta, 92 letno Jakopčkovo mamo, mater g. prof. dr. Samše, 88 letnega Opaldarjevega očeta itd. — Naše življeuje je grenko. Bojimo se,

kaj bo z našim gospodarstvom. Nekateri krošnjarjo s suho robo, da prisluzijo kakšen dinarček. Večina mladih fantov in mož je šla za delom v hruške gozdove, a so letos slabo odrezali. So večinoma že doma. Dolžniki premišljujemo, kako bomo plačevali svoje obroke, varčevalci pa čakajo, kdaj se bodo zamrznele vloge otajala. Denarja pa ni in ga ni. Bog daj kmalu boljših časov! Kadar bo spet mogel kinet spraviti svoje pridelke, svoj les in živino za pošteno ceno v denar, bo kriza rešena, vsi drugi poskusi so samo udarec na vohov. »Domoljuba«, ki nas poučuje in vodi po pravih potih, bomo ostali zvesti in mu želimo, da bi se kljub hudim časom krog njegovih prijateljev razširil še za nekaj tisočev.

Janez Novak

(Gor. vas pri Ribnici)

Odkar naš list izhaja, ga redno naroča in čita g. Janez Novak, pd. Kozina, doma iz Gor. vasi pri Ribnici. Ob tej priliki zasluži, da se ga tudi naš list spomni. Dne 26. jan. praznuje svoj 78. letni rojstni dan, naslednji dan pa god, ker je bil krščen na ime sv. Janeza Zlato-ustega. In to po pravici, ker se je prav tako kot njegov visoki patron, vse življenje boril za pravico in resnico in ni od teh niti v najtežjih urah svojega življenja odnehal. — S svojo zvezo življenjsko družico Nežo je živel do njene smrti pred 9 leti v popolni slogi in miru in z njo vred lepo vzgajal svojih 12 otrok, od katerih jih danes živi še 9. Pred 65. leti se je odpravil v široki svet. Naprtil je krošnjo s pristno suho robo in tako služil vsakdanji kruh. Največ je hodil po Koroskem, kjer se ga še danes domačini spominjajo, mu pišejo in povprašujejo, kdaj zopet pride k njim, ker se je njim priljubil s svojim poštenjem, pravičnostjo in zmerno ceno. Toda čas je tudi njegove moči izčrpal, da mora ostati doma kot užitek pri svojem sinu. Zanj skrbijo po materinsko tudi hčerke Ivana, Franca, Neža in Ana. Našemu zvestemu prijatelju želimo za njegov rojstni dan in god zdravje in zadovoljstvo, kakor tudi, da ga Bog ohrani še mnogo let onim, ki mislijo na njega!

ni bilo več tam in se zgrudi. Zdaj se vozita s Furlinom po onem svetu.

Didje si pokrje obraz z rokama in molči. »Zares o pravem času ste odšli, gospod.« dostavi hudobno Mališ, »in še nekdo, ki bi bil moral odgovarjati, za kar je bilo in za kar je...« Didje spusti roke, premeri ostro Mališa in ga prekine: »Brigajmo se rajši za svoje opravke! Furtin je mrtev in premoženje, ki smo ga pričakovali, je šlo po Seni.«

»Sveda. To pride prav slikarčku in njegovim sestrkam sestri. Podedovala bosta in Burgundeč dobi lepo doto. Zvelo se bo kakor v golobnjaku.«

»Nehajte skoči Didje. »Daj mi rajši pameten nasvet. Kneginja me je naročila za enajsto uro, jutri. Ni to kaka past?« Mališ stisne glavo med rame: »Namesto palače in hčere bo treba vzeti par tisočakov...« Poskusili morate, da izravnate veliko izgubo. Brez denarja ne pridemo do poštenega življenja.«

»Ne bom molil ženski roke, da mi podari denarja!« vskipi Didje.

»Ste molili roko za denar Emušetov? Pomislite! Vaš posel je nevaren. Preskrbite mi nekaj listkov za mirno življenje, ali pa...« Mališ vstane in hoče pozvoniti.

»No, kaj pa!« besni Didje. Mališ: »Kadar bolniki niso zadovoljni z zdravnikom, ga odslovijo. Tovariši godrnjajo. Zapustite jih dokler je še čas! Pojdite k kneginji in zahtevajte denarja! O pol dveh na svidenje!«

Didje ni zaspal. Upravitelj, ki mu je bil oče in je iztezel zaman roke k njemu, mu je stal vsu oči pred očmi. Mati je stala ob njem in mu žgalila. Didje je molil, molil, dokler ni prisijal dan in mu dal novega poguma. Sklenil je, da gre k kneginji in zbloži s denarjem iz Pariza. Ko ga pripelje sluga v dvorano, da počaka kneginjo, že sedi tam

nekdo, ki se ne dvigne in ne ozre, ko ga Didje pozdravi. Ko Didje zasliši klopotanje visokih pet v sosednji dvorani, vstane oni človek in gre do vrat. Didje zagleda njegov obraz in ugane, da bi utegnil biti trgovec s platnom. Že stoji kneginja pred njim, oprta na Suzanino roko. Sede na divan sredi dvorane in pokaže Didjeru v naslanjác. Didje zapazi, da se premika zaveza pri vratih, koder je bila prišla kneginja in se boji: »Kaj, če bi bil tam gospod Sartines?« — »Gospod, med poštenimi prijatelji ste.« pravi kneginja, »povejte, prosim vas, odkrito: ste-li vi oni, ki je izvabil iz gospoda tukaj mojo tajno?« Migne in Belec stoji pred Didjerom. Naglo se Didje odloči in trdi drzno: »Jaz sem tisti.«

»Nemogoče!« se čudi Belec, a Didje začne naštevati vse podrobnosti njunega razgovora in ubogi Belec veruje, najsi ne more doumeti, kako naj bi se spremenil mladi doktor v zgrbljenega kmeta. Didje se domisli, da bo zanj boljše, če venomer trdi, da ve samo on, in če se skesanu izpove; kajti tam za zagrnjalom posluka nekdo. Ko zbeži on iz Francije, mu ni mar, če se okoristi še Mališ s tem, kar ve. Če ga pa vržejo v Bastiljo ga masčuje Mališ. Kneginja pokima: »Priznam, gospod, da ste si zelo spretno osvejeili skrivnost, ki je bila znana samo nam. Kdo vam je dal to misel?« Didje se zlobno nasmelne, bila je prilika, da jim prišlje kaj, tem poštenim in srečnim ljudem, in reče zmgovito: »Bil sem zaupan prijatelj Vrbanu Kirzenerja. Glavni krivec je pa gospod Belec.« Belec in Suzana prebledita. Kneginja ju pogleda pozorno in migne: »Nadaljujte, gospod!«

»Vrban mi je zaupal, da ljubi gospičo kneginjo in da upa. Smejal sem se mu. Pove mi tudi, da podpirata njegovo ljubezen trgovec Belec in dojlja. Ona gospa je rekla

Vrbanu: »Ne bojte se! Poročili se boste z Jadvigo; midva z Belcem urediva to zadevo.« Belec in Suzana povesta glavo.

»Dovolj!« ustavi kneginja Didjera. »Vaš duh je zelo prodiren — na vašo škodo. Očitam vam napake, ki jih je nekdo drugi zakrivil. Povejte še, kak namen vas je vodil?« Didje vstane, misleč, da je sedaj primeren trenutek, tola zaveza se globlje. Zato reče samo: »Hotel sem škoditi Vrbanu, ki ga sovražim.«

»In zdaj?«

»Didje dvigne roko: »Prisežem, da molčim, in ne vem nič več.«

Kneginja vzdihne, kakor da se ji je odvalila skala od srca. Zavosa se razgrne in pred Didjera stopi gospod Sartines. Motri ga prezirno in reče ostro: »Zahvalite Boga, ki vam je položil na usta tak odgovor, zahvalite kneginjo, ki je prosila za vas. Da sem že snočil vedel, kdo ste, bi vas bil poslal na dno Bastilje, da bi se enkrat za vselej odvadili vtikati še kdaj svoj nos v razmere poštenih ljudi, gospod zdravnik!« Zadnji besedi je izgovoril ravnotež s takim poudarkom, ker je hotel vrčeti Didjeru smrtno žilitev v obraz. Didje razume, in kri mu stopi v glavo. Gospod Sartines vzame beležnico in napiše par besed, iztrga listek in meri Didjera: »Obljubil sem. Oduščam vam kazen. Nočem navajati gospodi tukaj vašo sramoto, najst ste jo zaslužili, gospod zdravnik!« Listek je vaš potni list. Zapovem vam, da še nočoj zapustite Pariz in da ste v osmih dneh preko francoske meje. Ko bi pozabili na svojo prisego, vedite, da imam več švedskih grofov v službi, gospod zdravnik!«

Didje ni vedel, kako je prišel iz dvorane. Hiti po veži, kar ga udari nekdo po ram in znan glas veli: »V imenu kralja!« Didje strmi v moža, ki stojita pred njim in buli

† Jerica Rotar

(Besnica pri Kranju)

Niso še vzcveteli zvončki in ptice se še niso vrnile z južnih krajev, ni še pri nas lepa poudar, a večni je poklical k sebi 29 letno Jerico Rotar. Še preden so v nedeljo zvonovi naznanili dan, je odplaval blaga duša pred večnega Sodnika. Pokojna Jerica je bila dolgo let cerkvena pevka in prednica Marijine družbe. Kako je bila pokojnica priljubljena, je pokazal njen pogreb. Moški zbor ji je zapel dve žalostinki. Nobeno oko ni ostalo suho, ko se je razjegal: »Zbogom, draga sestrica... Lahka Ti bodi zemlja Orenjska!

Iz dolonjskih Benetk

(Kostanjevica)

Zima pa taka, da je veselje in strah. Kako bi ne bilo strahu, če te pa do kosti grabi burja in mrav grize. Saj smo luneli te dni kar 16 stopinj pod ničlo. V ardu in nedeljo je bilo silno mrzlo. Krka pa le še ni zamrznila. — Agrarna reforma in »farovška lokac«, to sta v Kostanjevici zanimivi besedi. Kar vsak si pričeti nesea, kadar kaj o tem sliši. Kako ne! Vsakemu bi dišalo, dobiti lepo najvico ali kaj drugega. In takole začenja... Seveda je ta stvar vedno najbolj v besedi ob času kakih volitev! In »farovška lokac! Ze več ko 200 let jo uživa Kostanjeviki župnik, še originalna listina, s katero mu je bila dana v užitek, obstoja v nemškem Gradu, pa bi jo vseeno nekateri hoteli vzeti. Pa nabrž predvsem iz grdega protikršćanskega rovarjenja! Nazadnje utegnje zakrivilo celo to, da bo v Kostanjevici fara ukinjena! — Kostanjeviki šola je po Božiču dobila kar tri nove učne moči: gđ. Likarjevo, in gospo in gospoda Debevo.

Razno.

(Dobrnj.)

Malokdaj se oglašimo v »Domoljubu«, dasi nas ni tako malo. Župnija šteje 9000 duš, in kmalu nas bo še več, ker smo dosegli preteklo leto lep prirastek. Namesto 41 mrtvih smo dobili 90 živih, tako, da se nas bližnji sosedje že kar bojuje, da jih pohrustamo. — Pa tudi v verskem oziru nismo pod ničlo. V preteklem letu je bilo podeljenih 34.589 ev. obhajil. Upamo, da bomo dosegli letos še lepšo številko. — Prosvetno društvo prav živahno deluje, kakor tudi Katoliška akcija fantov in deklet. Imajo vsak teden sestanek ter se tako pripravljamo na evharistični kongres. — Po novem letu se je začela šola v Knežji vasi. Prej so hodili otroci

B—ski:

Ob dvajsetletnici svetovne mcrije

(Nadaljevanje)

Na drugem koncu Bijske, ob obronku smo se ustavili. Na leseni hiši je »bila nabita deska« z napisom, ki nam je povedal, da se nabaja v tej stavbi vojaško poveljstvo. Ruski stražniki so nas javili in nato izročili pristojnim oblastem. Ko so nas prešteli, smo se vsuli v barako, ki je bila 40 m dolga, 10 m široka in dobrih 5 m visoka. Samo dober meter se je dvigala nad zemljo. Osem stopnic pa je peljalo od vhoda navzdol v globino. Na obeh straneh v zemljo postavljene lesene stavbe sem takoj opazil dvonadstropne prične. Ves les — tako hlodi, ki so ščitili stene in strop, kakor tudi deske za pode so bile iz borovega lesa in popolnoma sveže. Zakurili so dve veliki železni peči. V tej podzemeljski baraki — Rusi so ji rekli zemljanka — nas ni zeblo, pač pa je bil zrak zelo slab, vlažen, sploh prav pripraven za pospeševanje trganja. Le na eni strani je imela naša zemljanka, in to v vsej daljavi, tikoma pod ozkim podstreškom pol metra široke portičke — okenca, ki pa se niso odpirala. Zemljanka je bila tudi

v solo poldrugeto uro daleč v Dobrnj, sedaj pa so okoliške vasi same sezidale čedno hišico, v kateri je šola, kjer poučujeta dve učni moči, otroci pa imajo blizu v solo. — Kriza tudi pri nas pritiska; ni denarja. Pa tudi zima ne prizanaša letos. Snega sicer ni veliko, zato je pa tem hužji mrav; kar 18 stopinj pod ničlo smo imeli v nedeljo.

Sadjarji se gihljejo

(Sv. Trojica nad Moravčami)

V nedeljo, 20. januarja se je v šoli pri Sv. Trojici vršil ustanovni občni zbor Sadjarke in vrtnarske podružnice. Prislopilo je 30 članov, od katerih je nad polovico mlajših bodočih gospodarjev. S pomočjo banovinske podpore in okrajnega kmetijskega odbora si je podružnica nabavila drevesno škropilnico. Pri volitvah v odbor so bili izvoljeni: Cerar Stanko, predsednik; Leštan Avgust, tajnik; Cerar Mihael, blagajnik, ter člani odbora: Rožič Jožef, Rahne Juli in Peterka Karol.

podnevi precej temna in težko prezračljiva. Tudi drugi dve novi zemljanki, zgrajeni nedaleč od naše, sta bili tej kot dinarju podobni. Poleg treh zemljank sem našel v taborišču še štiri večje stanovanjske lesene stavbe, napolnjene z dvonadstropnimi pričnami. V teh barakah so bili vedrili za rusko-japonske vojne japonski vojni ujetniki, zdaj pa je preganjala v njih z dolgim časom tudi — stenice uboga avstrijska ujetniška para.

Novo zemljanko v Bijsko so izgotovili avstrijski vojni ujetniki, ki so že pred nami dospeli v ta kraj in se naselili deloma v japonskih barakah, deloma v poslopju neke mestne ljudske šole v kazanskem učilišču. Ko sem prišel v Bijsk, so mi naši neprostoovoljni stesarski mojstri potožili, da Rusi pri postavljanju zemljank z ujetniki niso kaj lepo ravnali. Mnogi so bili po notah tepeni, češ da prepočasi delajo.

Solani avstrijski ujetniki in nekateri šarži so tvorili v poslopju mestne šole poseben oddelki. S stanovskim tovarišem Blazinškom bi šla lahko tja, pa nisva hotela. Ostala sva med proletarci, kar je bila sicer lepa, a za najino vsakdanje dobro v marsičem ne posebno priporočljiva poteza. Precej težav in posmeha pa ni bila najbrže prihranila, če bi bila pri svoji odločitvi nekoliko manj, recimo demokratična. V najini družbi je namreč žvotarilo par oseb, ki so — kako naj se izrazim, — načelno sovražile učiteljski stan. Moral bi se naravnost pobarabiti in pljuniti na vso svojo stanovsko preteklost, da bi bil takim ljudem všeč. Pa dovolj o tem — za enkrat.

V naši zemljanki sta svetili dve slabi leščerbi, tako da smo zvečer in ponoči spoznali drug drugega, komaj po glasu. Popolnoma nemogoče je bilo v dolgih zimskih večerih branje in pisanje. Kar nekam žalostno smo polegali zlasti prvi večer po vlažnih pričinah. — Okrog sodne so nam razdelili precejšnje kose črnega kruha in kmalu nato so nam dali za večerjo juho in kosček mesa.

Ko sem naslednje jutro, dne 10. novembra 1914 po ne preveč sladkem spanju dvignil svojega rojstva težke kosti in se napil čaja, sem šel vna, da si ogledam taborišče. Za enkrat me je najbolj zanimala kuhinja. V tistih dneh so naši ujetniki pripravljali hrano v lastni režiji in kar je bilo še bolj čudno, pod nadzorom avstrijskega oficirja. Dobili so 25 kopejk za osebo. Obed in večerja sta veljala 14 kopejk,

v švedskega grofa — policijskega komisarja. Bastilja! Spomni se listka, seže ponj in ga pomoli komisarju, ki takoj zapove stražnikoma, da se odstranita, in se priklone posmehljivo: »Oprostite, gospod doktor! Popolnoma svobodni ste, da neovirano zapustite še nočjo Pariz. Vesel sem, da se je končalo dobro za vas; bilo bi mi res žal, ko bi imel neprijetnosti gospod, ki me je kraljevsko gostil.« Didje hiti k vratom, ne da bi kaj odgovoril. Komisar se zažene za njim: »Svetujem vam, dragi prijatelj, da pred odhodom opustite vse, kar bi bilo podobno zdravniškemu pregledom. Ne vem, kako se je posrečilo nekemu gospodu Emušetu, da je poslal pred smrtjo svojim tovarišem nekoliko sporočilo. Vem samo, da niste nič kaj dobro zapisani pri svojih »društvenih« bolnikih, gospod zdravnik!»

Didje zbeži v stransko ulico in ugiblje, ali naj se poda še na svoje stanovanje ali naj kar beži iz Pariza, brez vsega, le da odnese kožo zdravo? Brez vsega! Kakor da mu je mrena padla z oči, se mu posveti: Mališ ga je izdal! Vedel je, da ga bodo klicali Emušeti na odgovor, zato ga je hotel Mališ še prej izkoristiti, da mu prinese denar od kneginje. Pa ne pojde tako, g. Mališ! Didje gre, a prej se maščuje. Se je ves popoldan tu... Didje gre na svoje stanovanje, zapahne vrata spalnice in skritega vhoda, vzame dve pištoli iz omare in iz skritega predala stolake. Ni bilo kdo ve kaj, vendar toliko, da se lahko kje naseli in začne živeti počitno. Sobar potrka na vrata: »Kneginjin tekač! Torej vendar! Bržčas ni hotela dati pred Sartinesom. Didje se čuti kar prerojenega, ko sprejme zapечатeno zalepko in najde v nji ček, naslovljen na bankirja v Milanu. Stirideset tisoč lri! Didje poskoči. Potem sede in premišljuje, kako bi se maščeval nad Mališem in Vrbanom. Denar, ki ga

je dobil po nepoštenem, mu je že pregnal strah in dobre sklepe.

Ko hije pol dve, že trka Mališ in Didje spravi ček in listek v žep. Odpre vrata, Mališ se čudi: »Gospod doktor se zaklepa!»

Mališ voha, čuti, vidi zlomljen pečat, odprto omaro. Govori smehljaje: »Dobro, dobro, doktor! Umevno je, da ste se zaprli, da nemoteno preštejete denar iz kneginjinih belih rok, da izračunate, kolik je vaš delež.»

»Ni tako, moj dobri prijatelj,« odseka Didje, »Bral sem pismo.«

»A se se stresa Mališ, »kneginja!«

»Vprašal sem jo za dvakrat sto tisoč lri, pa mi je dala tri dni pomisleka.«

»Tri dni pomisleka!« se čudi Mališ, »Glejte jo, velikaško, ki se tresne za par lri, ko jo vendar lahko pahnese v zasmeh vsega Pariza. Ko vas je odslovila, ste prišli domov in hladnokrvno čitate pismo!«

Didje pogleda izpod čela Mališa: »Da, čital sem pismo.«

Tako! Tako! se posmehuje Mališ, »In niste mogoče slučajno pozabili robčka pri kneginji? Srečal sem njenega tekača. Kaj drugega vam pa je moral prinesiti in ne samo robček? In če je kneginji vaš robček tako drag in ljub, gotovo ne pozabi poslati, kar ste zahtevali — po preteku treh dni. Torej, počakajmo! Tačas pa stopiva k bolnikom, ki vas že nestrno pričakujejo.«

Didje spozna, v kaki nevarnosti je, Mališev nasmeh mu potrdi, kar mu je zaupal komisar. Mališ bi ga zdaj izročil tovarišem, da mu poženejo kroglo v glavo, in se polastil kneginjinega denarja, živel lepo mirno na posestvu in zibal svojega sina. Pa ne boš, Mališ! Didje vtakne roko v žep, pa se spomni, da se rešiti lahko na milejši način. »Pojdiva k bolnikom!« zagrmli in se zažene v Mališa, ga podre in zveže z vrvmjo na visoko polico — v knjige, ki so jo bili prinesli mi-

zarji dan poprej. Mališ bi kričal, pa mu grozi pištola. Zato poskuša omehčati Didjere s solzami:

»Kaj vam je naredil ubogi Mališ?»

Didje ga pogleda, Mališ obmolke in poveši oči. Prav dobro razume, da Didje ve, kaj mu je namenil, spozna, da mora molčati, ker mu gre za življenje. Ko je bil Mališ tako privezan, da se ni mogel rešiti, zapoje petelinček na uri. Didje trešči uro ob tla in vpraša: »Ali vedo Emušeti o tem?»

Mališ zanika.

»Ha! Povedati si jim hotel, ko bom jaz zraven!»

Mališ pozeleni. Didje mu seže v žep in dobi listek, kjer je bilo zapisano s svinčnikom: »Zdravnik oddaja bolnike policiji.«

Didje pokaže pištolo: »Kdo ti je dal listek?»

»Škot,« hiti Mališ, »Bil je na trgu, ko so vesili Burdana. Ta mu je mignil z očmi in izročil listek ta čas, ko so vojaki podili ljudi.«

»In drugi ne vedo?»

»Ne. Ubrani sem mu z obljubo, da dobi del nagrade, ki jo dobimo od kneginje.«

»Lepo!« vzraste Didje, »Hoteli ste, da grem po kostanj v žerjavico in se osmottim. Izdajalec! Mališev pogled mu vrne očiček. Didje vzroji: »Prišli ste me, da delam, kar delam. Kakršen sem, sem po tebi. Sam vrag me je nesel ono noč tebi na pomoč. Ko bi me bili ubili, bi vsaj umrl kot pošten šlovek, kar ti sploh nikdar nisi bil.«

Mališ zmaje: »Kakor smo nepošteni, vendar ne prodajamo onih, ki nas redijo; tega se niste naučili pri nas.«

Didje prebledi in kriči: »Dovolj! Maščevati se hočeš nad menoj, ker te nisem z zlatom posul. Tega ne pozabim! Maščujem se bolj kruto, kakor misliš... Nisem te iskal.

drugo je šlo za drva, razsvetljavo in še Bog ve v kateri namen. — Povedali so mi, da nam vsako jutro pritekajo 3 koečki sladkorja, nekaj čaja in kilogram kruha za ves dan. Kosilo obstoji iz juhe, mesa in zabeljene kaše. Tudi za večerjo bomo dobili kaj toplaga. Bo že, če bo res vse tako, sem si mislil, in sem odšel nazaj v barako.

Ruski vojaki, ki so nas spremljali iz Baraaula v Bistri lstop in nato dalje v Bijsk, so se ravno poslavljali od nas. Obžaloval sem jih, zakaj pa so morali napraviti dolgo pot iz Bijske preko Bistrega lstopa v Barnaul v sibirskem snegu in ostrem mrazu. Rekli so, da bodo porabili za vrnitev gotovo teden dni.

Korajzen deček je prišel v naše taborišče in ponujal dnevnik »Altaj«, izhajajoč v Bijsku. Zlasti mi pade na drugi strani lista v oči vabilo k prireditvi, ki se vrši zvečer v mestnem kino-gledališču v korist ruskih ranjencev. Skoda, da ne morem tja. Spored je obširen in vreden, da ga napišem: 1. Zveza ruskih narodnosti (živa slika); 2. Ruska narodna himna; 3. Smrt v luči umetniškega pojmovanja N. Tolstaja (poročila Bukovskij); — Pol ure odmora. — 4. Belgijska himna; 5. Rejmski zbor (pesem E. Rošana, deklamacija); 6. Godba (gosi); 7. Slutnja nesrečnega (pesem Točevnikova, deklamacija); 8. Godba; 9. Rus (pesem Nikitina, deklamacija); 10. Ruska pesem (petje); — Pol ure odmora. — 11. Na oltar vojne (živa slika); 12. Vojna (pesem Dimitrijeva, deklamacija); 13. Anglička himna; 14. Gosli; 15. Francoska himna; 16. Delež (pesem Libačeva, deklamacija); 17. Godba; 18. Petje; 19. Godba; 20. Godba. — Vstopnina 50 kopejk, sedež od 80 do 500 kopejk. (Pomnoži z 20, da dobiš pare!)

En dan sta dva ruska zdravnika pregledovala barake. Vprašala sta tudi, če je kdo bolan. Vsak dan je bil v posebni sobi taborišča zdravniški pregled obolelih, ki pa je bil po mojem mnenju dokaj površen. Skoraj za vsako bolezen si dobil kot najučinkovitejše zdravilo aspirinove praške. V primeroma še precej dobro odkrbljeno bolnišnico pa si zelo težko prišel, čeprav te je tja — če drugega ne — vlekla neprimerno boljša hrana.

Dne 15. novembra 1914 so praznovali pravoslavni praznik »Varstva Marije Device«. V mesto za enkrat nismo smeli, zato sem kar vesel sprejel vabilo srbskih tovarišev in sem šel z njimi ven iz ujetniškega taborišča v mesto, v pravoslavni božji hram. Pa bi bilo boljše, da

sem ostal doma. Ko sem se vrnil iz mesta, so mi povedali, da je neki poljski duhovnik, kurat-ujetnik ravno v naši zemljanki imel sv. mašo. Pa še spovedoval in obhajal je v tej katombi. Kako naklonjen nam je Bog in kako gre za nami... Zakaj bi Ga tudi jaz v bodoče ne iskal s podvojnjo verno!

Popoldne sem se zopet zakopal v časopis, ki je ta dan obširno poročal o usodi 80. avstrijskega pešpolka v Brodiju. V »Altaj« sem čital sledeče:

Podrobnosti upora v so avstrijskem pešpolku, kakor ga opisuje Radovoj Vasilij Kobal: »Služil sem v 1. komp. 3. bat. in sicer v mestu Zločevu. Ta polk je izjavil, da se ne more boriti proti bratom Rusom. Med Krasnem in Zadorvom, kamor so nas gnali, so nam grozili, da pojdemo na francosko fronto, ako ne bomo streljali na Ruse. Pa ostali smo trdo vratni. Komandant zakliče: »Kdor je moskofil (prijatelj Rusov), naj stopi naprej. Iz vsakega bataljona je izstopila skoraj polovica. Tiste, ki se niso izjavili za prijatelje Rusov, so ločili od nas, a vendar za strah drugim vsakega desetega ustrelili, druge pa so odpeljali v Lvov, odtam pa na Ogrsko, kjer so jih razdelili med razne madjarske polke. Mi, ki smo se odločno izjavili za Ruse, smo ostali na polju pod komando majorja Lajmznerja. Jedli nismo dva dni ničesar. Drugi dan je došlo par bataljonov madjarskih vojakov. Pristopil je major, ustrelil prvega upornika in rekel: »Tako se bo zgodilo z vsemi vami, vi ruski vojaki.« Razdelili so nas v manjše skupine, ko so nam prej pobrali orožje. Madjarske puške so pokosile skupino za skupino. Tudi moja kompanija je prišla na vrsto... Pa glej, drugo jutro sem se zbudil v ruskem ujetništvu. Bil sem le ranjen, Avstrijci so se morali umakniti. Med stotino upornikov sem ostal edino jaz živ.«

Tako je pripovedoval Radovoj Vasilij Kobal. — Slabo, zelo slabo vračajo sovjetski vladodržci ukrajinskemu narodu nekdanjo krvavih žrtev polno ljubezen do matuške Rusije. (Nadaljevanje.)

Moderni časi. »To je pa že od sila, kako se dekleta zdaj oblačijo! Poglejte tisto-le tam, človek bi mislil, da je fant, na sebi ima moško sukunjo, ovratnik in kravato, v ustih pa cigarete. — »To je moja hči.« — »Ah, oprostite, nisem vedel, da ste njen oče.« — »Saj nisem njen oče, temveč mati.«

DOBRO ČTIVO

k Notranje versko življenje vsakega posameznika lahko neizmerno veliko pridobi z branjem zlate knjige — Tomaža Kempčana »Hoje za Kristusom«. V resnici ne bi smelo biti katoliškega vernika, ki ne bi imel te knjige, ki je ne bi bral sleherni dan. Samo kratko poglavje vsakokrat, eno stran ali še to ne. Duhovni sad tega branja se mora v kratkem pokazati pri vsakomur. Danes ga ni, ki bi strokovj za to res zlati knjigo ne zmogel več. Jugoslov. knjigarna in Ljubljani je namreč znižala ceno tej vezani knjigi v obliki molitvenika z blizu 400 stranmi na samo 8 Din brez poštnine, s poštnino 9 Din. Bravec, bravka, ali že imaš to knjižico? Če je nimata ali če bi jo rada darovala človeku, ki vama je blizu, pišita takoj dopisnico Jugoslov. knjigarni in Ljubljani, da vama jo pošlje!

k Davkoplačevalce-obrtnike, trgovce in samostojne poklice opozarjamo na prijavo pridobitine in rentnin. Na razglas davčne uprave je treba leto vlagati za ti dve vrsti davka prijave do konca meseca januarja. Potrebne so sledeče tiskovine: Napoved za pridobitino, pola 1 Din; Davčna prijava za splošni davek na poslovni promet, pola 1 Din; Pripomoček za sestavo davčne prijave za pridobitino, komad 1.50 Din; Pripomoček za sestavo pridobitine za gostilnišarske obrte 1 Din; Davčna prijava za rentnino, pola 1 Din. Vse te tiskovine ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna in Ljubljani. Običniški uradi in trgovci pri večjem odjemu popust.

k Sodobna gasilska služba. Tako je naslov knjigi, ki jo spisal Janez Furlan, bivši poveljnik ljubljanskih poklicnih gasilcev. Knjiga bo izšla v februarju in bo prva slovenska knjiga o gasilstvu ter nujno potreben priručnik ne le za vse naše gasilske čete, marveč za vsakega, ki kakorkoli sodeluje v našem gasilstvu. Vsebinsko bo zelo bogata in razdeljena na 20 poglavij. Knjiga izide v samozaložbi pisca v februarju 1935 v obsegu okrog 200 strani (16x21 cm), bo bogato ilustrirana, tiskana na fin papir, odlično opremljena in vezana v platno. Pri naročilu pred izidom (v subskripciji) ji je cena 50 Din, pozneje bo veljala 60 Din. Opozarjamo vse, ki se zanimajo za gasilstvo, da knjigo takoj naroči pri piscu Janezu Furlanu, mestnemu uradniku. Ljubljana, Poljanski nasip 16/IV, ker je naklada omejena.

Prav pravi. »Praviš, da me obožuješ, pa nočeš izpregovoriti z mojim očetom!« — »Mar obožujem tvojega očeta?«

Po tvoji krivdi sem nesrečen, nesrečen bodi tudi ti.«

Didje se spusti po skritem hodniku v delavno sobo, kjer ga čaka dvanajst bolnikov. Vsi vzklikrejo od veselja, razen Škota, ki mrko gleda zdravnika. Didje reče Emušetu hladnokrvno: »Oprostite, gospoda! Do večera sem zadržan. Pridite sem ob deveti.« Bolniki nekam mrmrajo, a Didje se ne zmejni prav nič. Pokaže na Škota: »Ko povem temu gospodu vzrok, da vas sedaj ne morem pregledati, mi dovolite, da odidem.« Škot ga gleda nezaušno in pogreza roke v žep.

»Stvar ni še dognana,« reče Didje Škotu. »Ob treh moram biti prav daleč iz Pariza. Gre za dvesto tisoč frankov, ne morem torej tretiti časa z izpraševanjem in pisanjem.« Škotu se obraz razjasni. Zdej razume, zakaj ni Mališa. Še ni prišel čas, da »krije tovarišem zločin.«

Prikloni se: »Ne mudite se, gospod, že pojasnim tovarišem.«

»Torej nočoj ob devetih!« in se vrne k Mališu. »Da se mi ne ganeš, dokler ne bje devet. Jaz sem tu poleg. Ne pozabi, ko boš nesrečen, da si pogubil fanta, ki bi bil lahko užival srečo nedolžne ljubezni, pa ga preganja materina kletve.«

Zavaran pred Emušeti premišljuje Didje, kako bi izkoristil čas, ki mu je še na razpolago, in prišel do kakega denarja. Saj je skoraj prazen, pot s kočijo in skogo pa stane. Nabaviti si je treba tudi še marsikaj. In maščevati. Didje si razbija glavo in dožene. Vzame iz mize listino in jo motri z zlobnim nasmehom. Kupna pogodba je, kjer je zapisano, da je kupil Didje to hišo. Listina je bila pesek v oči Didjevih znancev. Potegnili so pa Didjera tudi Emušeti z njo, ker so vzeli hišo samo v najem. Didje išče žrtve, ki bi mu nasedla, in se spomni gospoda Murve, ki je večkrat občudoval lepo izdo-

lovanje. Hitro napiše gospodu Murvi, da mu je hiša v prodaj, če ima šestdeset tisoč lir gotovine. Murva je stanoval v isti ulici in ni minilo deset minut, ko stopi v sobo ves vesel in radoveden.

»Odpotujete?« žlobudra. »Tako nagio! Bastilja! Dvoboj! Moja moč vam je na razpolago. Kaj je s kupčijo?«

»Ugeniti ste, gospod!« se Didje nasmehne. »Bil sem se z uglednim grofom. Zaradi žene... Ampak prosim...«

»Dobro, dobro! Častna zadeva. Po meni svojemu prijatelju...«

»Ubozi zdravnik stori najboljšo, da molči. Poglejte, gospod: predno ura odbije deset, sem že daleč iz Pariza.«

»Imate dober voz? Posodim vam svojega? Vaš se vam zdrobi, še predno prevozite dvajset milj. Z mojim sem bil lani po Nemškem.« Didje ponudi Murvi hišo v zastavo, če mu posodi šestdeset tisoč lir. Gospod Murva se mu zahvaljuje na dolgo in široko, dokler ga ne prekine Didje z opombo, da mora kmalu iz Pariza. Murva mu našteje denar, spravi kupno listino in obljubi, da mu pošlje takoj voz. Tačas se spomni Didje, kako bi se maščeval nad Vrbanom; sestrom mu odpelje... Osrmatene ne bo več maral Rado in Vrban ne bo nikdar več vesel. Le kako bi Metko izvalil iz hiše? Dokler je Verban doma, ne pojde. Najprej mora izvaliti Verbana. Pri Murvi imajo kočijaži skoraj prav tako obleko kakor pri knežinj. Petra pošlje, da si izposodi pri Murovem kočijažu obleko in piše Verbanu, da ga pričakuje knežinja ob šestih. Ko odide Verban iz hiše, dobi Metka list, da stopi v kočijo, ki jo čaka pred hišo, če ji je ljubo Verbanovo življenje. Zdej mora še Mališu zagreniti življenje. Pelje se do perlice. Stopi v hišo in se vrne bled in prepaden. Nož maščevanja je brušen na dva kraja; Zalkin krik mu predre srce

Didje se vstavi v kavarni ob vogalu Verbanovega stanovanja in kmalu vidi, kako hiti Verban mimo. Tedaj se pelje Didje pred hišo. Sluga gre z listikom. Za kake pol ure pozneje stopi sluga iz hiše in pove, da pride Metka. Napačnik hiti Didja na dvorišče. Kar ga zagrabi močne pesti, grmeč glas ga vpraša, kaj hoče! Straža, ki jo je postavil Rado Metki, ni spala. Iz sitnega položaja reši Didjera Metkin glas: »Pustite gospoda, je prijatelj mojega brata.« Beseda, ki je zrnjhalja močne pesti, je padla kakor kamen Didjeru na sree. In ko je vprašala oblikana Metka, kaj ji je storiti, da reši življenje bratu, ji odgovori sunkoma: »Pojdite z menoj!« Prestrašena se stisne Metka k svoji rednici. Kata krikuje: »Z vami naj gre moje dete? Z živo hudobo?« Kata razjezi Didjera.

»Za Verbanovo življenje gre,« tolče ob tla. »Grem pa še jaz; ne pustim otroka samega z vami,« se odloči Kata. Metka se je držil: »Ne naredim koraka brez Kate.« Nestrpen »ill Didje v kočijo. Naj gre Kata, se je že znebi. Samo sekundo še... Ze stopa Metka na desko, kar zasliši znan glas, ki kliče »Metka! Metka!« Z golo sabljo v roki leti Verban. Metka odskoči k vratom in ob nji se pojavi straža. Ljudje prihajajo iz hiš...

»Požen!« vpije Didje in skoči v kočijo. Knežinja, Suzana in Belec so se srečno zahvaljevali gospodu Sartines, da jih je rešil na tako lep način Didjera. »Mlad človek je,« je poudarjala knežinja, »gotovo ga je spravil kdo drugi na slabo pot.« Gospod Sartines ni utegnil dosti z njo govoriti; ker se je Belec venomer vrtel okrog njega in poudarjal, da je bil sleer on glavni krivec v tej zadevi, da pa je bil tudi on prvi, ki se je zatekel k gospodu, čigar ime slovi daleč preko meje Francije. In Suzana je dostavila, da se jim ni bati Didjera, ker sega roka gospoda Sartinesa na vse strani sveta.

Današnja sovjetska Rusija

(Nadaljevanje.)

V takem ozračju seveda ne more biti prostora za nobeno znanost, ki bi priznavala in gradila na duševnosti in na idealizmu. Lenin je bil mnenja, da je idealistična filozofija modroslovje tistih, ki so odtrgani od proizvajalnega dela, a filozofija delavnega ljudstva da more biti le materializem. Glede na to je začela Leninova Rusija seveda takoj tudi neizprosno boj proti vsej idealistični filozofiji, češ da je škodljiva družbi. Idealist išče zadnjih ciljev človeka in življenja, materialist išče le vzroke življenjskih pojavov, ker hoče postati njih gospodar in nadomestiti Boga. Zato je v Rusiji tudi dovoljen le materializem, čigar najbolj znani poljudni oznanjevalec je tam Buharin. Uničenje idealizma naj bi kronalo posrečeno boljševiško politično revolucijo, kajti le v tem vidijo jamstvo za trajnost svoje oblasti. Odtod tudi ogorčen boj proti vsem veram in idealističnim nazorom sploh. V to svrhu so začeli takoj po prevzemu oblasti radikalno »čistiti« univerte in knjižnice, za stotine znanih učenjakov (zgodovinarjev, juristov, filozofov itd.) je moralo pobegniti, ali so pa padli kot krvave žrtve terorja, nematerialistični pisatelji so bili pa po večini prepovedani. Z diktaturo boljševizma je nujno zavladala tudi diktatura materializma. In ker je bil Lenin sam brez globlje filozofske izobrazbe, je pobijal nasprotnike materializma z zmerjanjem, tako obstoja tudi še danes glavno utemeljevanje boljševiških modroslovcev z zmerjanju.

Po naukih materialističnih filozofov je bila v začetku le mrtva stvar, materija. Iz presnavljanja te materije se je rodilo življenje, iz tega pa duh, mišljenje in čuvstvovanje, ki tudi ni nič drugega nego presnavljanje materije, a kultura, umetnost, vera, znanost itd. in končno družba sama le najvišje organizacijske oblike tega presnavljanja in večnega gibanja (dialektika). Pogoj in vir družbe in duhovnosti so le gospodarski pogoji, enako pa potem seveda tudi pravdnosti, vere in umetnosti. Resna znanost je že pred pol stoletjem dokazala z mrtvost tega materialističnega modroslovja, vendar se je ohranila do današnjega dneva kot temelj marksističnega komunizma. Po boljševiškem naziranju imata filozofija in znanost le toliko zmysla, kolikor ju je mogoče praktično uporabiti, kajti dočim bi si radi drugi filozofi svet in življenje razložili, ga je pa hotel Lenin preoblikovati, izpremeniti. V to svrhu si hočejo boljševiki podvreči vsa znanost, jo temeljito očistiti vseh idealističnih primesi in jo ugnesti v materialistične ojnice. Boljševiška znanost je zato omejena, ona ne sme iskati za njih goli ciljev in vzrokov, kajti kakor hitro dospje do mrtve materije, ji zakriči sovjetska policija svoj neizprosni: »Stoj!« Kjerkoli se boje, da bi utegnili izslediti za njih goli materializem neprijetna dognanja, jo brezobzirno onemogočijo. Ona sme le utemeljevati materializem in služiti mehanizaciji kolektiva, zato je skrajno reakcionarna in nestrpnna. Dočim hočejo zapadni socialisti, četudi s pomočjo marksističnega komunizma, delavca vendarle pravno in duhovno osvoboditi, so ga pa boljševiki popolnoma zaslužnili mehaniziranemu državnemu kolektivu.

Tako boljševiško pojmovanje človeka, družbe in življenja nam šele razloži tudi njih nasilne vladne metode, brezobzirnost, intenzivnost njih propagande in odprava vse duhovne svobode. Oni hočejo do dna izpremeniti vsega človeka in vse življenje ter za vsako ceno ustvariti kolektiv v materialističnem zmišlju in s komunistično obliko. Da dosežejo ta cilj, morajo brezobzirno odstraniti vse ovire in poskusiti vsa sredstva.

Pravijo, da bo v komunistični družbi država kot taka ugasnila in da se bo urejevala družba sama brez sile in pritiska, vsled česar je teror le prehodnega značaja in služi le koreniti odstranitvi ovir. Toda v resnici se v sovjetski Rusiji pritisk tem bolj veča, čim bolj so te ovire že odstranili in vsi vodilni diktatorji so tudi že ponovno poudarjali, da o uvedbi kake svobode ne more biti niti govora. Teror in sila, ki so ju uvedli za ustrahovanje nasprotnikov, sta se razvila v trajno vladno obliko, pod katero ne ječe le nasprotniki režima, temveč v skoro isti meri njegovi dozdevni nositelji sami, to je proletarijat in celo člani stranke.

Tako uvajajo boljševiki v novi obliki zopet vse grehe nekdanjega carističnega režima, proti katerim so se tako trdo borili. Vzgaja se zopet pasje uslužno in hlapčevsko pokorno stremušstvo in boljševiški uradnik je le druga izdaja carskega, pri tem ima pa navadno še manj strokovnega znanja in njegova moč je še manj omejena z zakoni in drugimi oziri, kot je bila pa pri carskem. Pritisk se vsak dan bolj stopnjuje in to pri masah nujno ubija tudi vero v obljubljeni komunistični raj. Širokih ruskih mas se zato polaščata prav tako brezčutna potrpežljivost in topa udanost kakršni je kazala stoletja napram carizmu. Boljševiki bi radi s silo, z grožnjami, s propagando in z napihnjnimi sklepi razgibali široke ljudske mase in ustvarili iz njih zaželjeni kolektiv, ki bi mehanično, a točno izvrševal voljo diktatorjev, toda ravno vedno nova in nova prisilna sredstva, s katerimi hočejo izsiliti svojo voljo, so nam najjasnejši dokaz, da ostajajo njih vztrajna prizadevanja vendarle brez globljih sadov, kajti celo ruska narava se upira popolni utopitvi v brezdušni kolektiv. Kolikor pa s silo dosežajo uspehov, vodijo ti le k novemu zaslužnjenju mas. Brezpomembno je pri tem če vodijo to suženjstvo slučajno oblastniki proletarskega pokoljenja in se poslužujejo marksističnih gesel, kajti bistveno se prav nič ne razlikuje od kateregakoli drugega suženjstva. Da s surovo silo ne bo mogoče nikoli vzgojiti niti svobodnega in samostojnega kolektiva, je menda jasno, kvečjemu večjo ali manjšo množico mehaniziranih kolektivnih ljudi, to je — topih sužnjev moderne tehnike. To je nujna posledica njih stremjenja vpreči človeka popolnoma v službo komunistične države in družabnega reda, ki ga hočejo izsiliti. Boljševizmu namreč ne gre le za ohranitev njegove politične oblasti, temveč sega mnogo globlje v življenje posameznika in vse družbe. Posameznik in družba se morata vsa in popolnoma zlitii v komunistični red, poleg katerega ne sme obstajati ničesar drugega, najmanj pa kako notranje duševno življenje, ki bi ne bilo v skladu z dušo komunističnega kolektiva. Samo to ima zmysel, kar služi in se uklanja temu cilju, zato je tudi nemogoče kakršnokoli pomišljanje, sporazum ali sodelovanje med boljševiškim komunizmom in drugimi svetovnimi naziranjii.

č) Vera in cerkev.

Najhujša ovira za ustvarjanje »kolektivnega človeka« sta nedvomno vera in rodbina, kajti tu prideta bolj nego kjerkoli drugod do najglobljeje izraza človekova osebnost in duša. Zato je tudi popolnoma naravno, da so začeli boljševiki že kmalu po prevzemu oblasti strasten in neutrudljivi boj proti obema, zlasti še, ker sta bila ta dva v Rusiji posebno globoko zakoreninjena. Že z odlokom z dne 23. januarja l. 1918 so odredili ločitev cerkve od države in proglasili »svobodo bogoslužja«, a v § 13 prve ustave iz l. 1918 so izjavili: »da se zavaruje delavnemu ljudstvu dejanska svoboda vesti, se loči cerkev od države in šola od cerkve, vsem državljanom se pripozna pravica do svobodne verske in protiverske propagande«. Da, ko bi res ostalo vsaj pri tej ustavni določbi, kako drugače bi izgledala danes sovjetska Rusija!

RAZNO

Tisoč novih stanovanj hoče zgraditi meščna občina Ljupko v Nemčiji za družine z več otroci. Odhajala bo stanovanja v najem po nizki ceni 40 mark mesečno.

Proti krščanski strokovni zvezi. »Socialna pravda«, glasilo krščanskih strokovnih organizacij, poroča pod naslovom »Komorali proti zakonskim pravicam« zanimivo poročilo, kako je novosadska delavska zbornica zavrnila vpis krščanske delavske strokovne organizacije. »Radniški strokovni savez«, ki ima sedež v Zagrebu, je registriral v seznamu delavskih strokovnih organizacij v smislu predpisa § 37 točke 3 zakona o zaščiti delavcev na področju delavskih zbornic v Zagrebu in Solitu. V zadnjem času se je njegovo delovanje pričelo širiti tudi na področju novosadske delavske zbornice. Zato je v smislu zakona prisila ta strokovna zveza registracijo tudi pri novosadski delavski zbornici. Njena prošnja je bila zavrnjena z motivacijo da zveza organizira krščanske delavce in nameščence. Po mnenju zbornice je takšna organizacija protivna zakonskim predpisom. Zbornica, ki pospešuje versko in niemško strpnost, ne more registrirati strokovne organizacije krščanskih delavcev. »Socialna pravda« pripominja, da gospodarstvo v novosadski zbornici marksisti. Oni ne morejo trpeti, da bi tudi delavska strokovna zveza organizirala delavstvo. Zveza se je pritožila proti sklepu novosadske zbornice na ministra za socialno politiko.

V tovarni Lepenke na Sladki gori je izbruhel delovski spor. Podjetje je namreč sklenilo, da zniža delavske prejemke za 20 odstotkov, čemur se je delavstvo uprlo. Nastala so pojava, ki so se vršila v Ljubliani in katerim so poleg zaupnikov delavstva prisostvovali tudi zastopniki Delavske zbornice. Zveze industrijcev, podjetja samega in delavskih strokovnih organizacij. Po dolgotrajnih pogajanjih je bil dosežen sporazum, po katerem bodo delavske mezde znižane le za 10 odstotkov, delavstvo pa dobi kolektivno pogodbo, ki mu bo omogočila neko gotovost v delu, dalje bo izvedena tudi pravična razdelitev delavstva po skupinah. Spor, ki je grozil, da postane zelo resen, se je tako poravnalo na mirnem načinu.

Slovenski katoličani so prepričani, da pod dihom brezverskega časopisja krščanski narodi propadajo v verskem, političnem in gospodarskem pogledu!

Barjani so volili

Ono nedeljo so bile v vsej ljubljanski okolici volitve v glavni odbor za osuševanje Barja. Teh volitev že ni bilo celo vrsto let. Na volitvah Ljubljana-mesto je bilo 1783 volivnih upravičencev, udeležilo pa se je volitev 609 upravičencev. Izvoljeni so bili: Jakob Vidmar in Gale Josip ter namestnik Ivan Benkovič, ki so dobili po 375 glasov; nasprotna lista Ivana Vrbinca (JNS) pa je dobila 217 glasov. — Na Viču s Šiško je 1011 volivcev in se je volitev udeležilo 318 volivcev. Izvoljen je bil z 204 glasovi Franc Javornik (JNS), za namestnika pa Alojz Avšič s prav toliko glasovi. Nasprotna lista Franc Novak in Izidor Florjančič je dobila 114 glasov. — Na Pijavi gorici je 764 volivcev, volilo pa jih je 453. Izvoljen je bil z 253 glasovi Franc Trtnik, za namestnika Anton Glavič, nasprotna lista Ivana Dotenca in Alojzija Kastelica je dobila 200 glasov. — Na Vrhniku je 718 volivcev, volilo pa jih je 407. Izvoljeni so bili z 235 glasovi: Franc Bradeško, Anton Keržmanec, za namestnika pa Franc Furlan. Nasprotna lista (JNS) Antona Dolenca, Franca Petriča in Pavla Birtiča je dobila 157 do 169 glasov. — Na Brezovici je 883 volivcev, volilo jih je 486. Izvoljeni so: Ignac Novak z 232 glasovi, Ivan Rotar z 203, za namestnika Janez Pezdir z 205 glasovi; nasprotniki (JNS) Ivan Modic, Franc Novak in Jože Selan so dobili po 156 do 169 glasov. — Na Igu je bila vložena le ena sporazumna lista. Od 504 volivcev je volilo 122. Izvoljen je bil Ivan Štrumbelj, za namestnika pa Ivan Boh. — V Borovnici je 490 volivcev, volilo jih je 122. Izvoljen je Franc Krašovec s 57 glasovi, a za namestnika Anton Gruden z 58 glasovi. Nasprotniki Ivan Petrič in Jože Debevec sta dobila 45 in 48 glasov. — Na Dobrovi je 404

volivcev, volilo pa jih je 177. Izvoljen je s 114 glasovi Franc Zalaznik, za namestnika pa Fr. Oven s 126 glasovi, nasprotniki (JNS) Avgust Kanc in Ivan Pleško sta dobila 63 in 50 glasov. — V Tomišlju je 440 volivcev, volilo jih je 186. Izvoljena sta bila s 140 glasovi Vladimir Peruzzi in za namestnika Ivan Škerjanc, nasprotniki Franc Švigelj in Martin Ciber sta dobila 46 glasov.

Volitve niso imele političnega značaja, temveč predvsem gospodarski. Iz lokalnih razlogov sta bili ponekod postavljeni po dve listi. V Ljubljani celo štiri. Jugoslovenska nacionalna stranka (JNS) je ponekod postavila svojo uradno listo, kakor v Ljubljani-mesto, na Viču, na Dobrovi in na Brezovici. JNS je prodrla samo na Viču.

Volitve so bile ustnene in javne. Volivnih upravičencev je bilo 7000, volilo pa jih je 2880. Pet uradnih list JNS je dobilo skupno 822 glasov, vse druge liste skupno pa 2058. Na štirih voliščih JNS ni postavila svoje uradne liste.

V glavni odbor imenuje mestna občina dva zastopnika, banska uprava pa tri. Odbor se nato sestane in konstituira, to je izvoli predsednika iz svoje srede, tajnika, blagajnika itd.

Glavni odbor predvsem skrbi za ureditev glavnih vodnih žil na Barju ter za večja melioracijska dela. Te reke so: Ljubljanica, Gradaščica, hudournik Iska, Išica, Prošca, petok Galjevec itd. V zadnjem času gredo skoraj vsa sredstva glavnega odbora, ki jih dobi s pobiranjem deklad, za Ljubljanico. Potrebno pa bo urediti tudi druge. Poleg glavnega odbora so tudi krajevni odbori, ki skrbijo za manjše jarke, ki pa imajo tudi pravico nalagati doklade, ki se odmerjajo po hektarjih parcel.

Kako napreduje „Domoljub“

Na splošno prav razveseljivo. V drugi polovici decembra in v prvi polovici januarja se je javilo upravi skoraj vsak dan po 40 do 50 novih naročnikov. Stari naročniki so ostali, kolikor nam je doslej znano »Domoljub« vzlic težkim denarnim razmeram, v ogromni večini zvesti. Čast in hvala jim! Naj velja načelo: »Domoljub je pravi slovenski list, za to naj ga ima vsaka slovenska hiša in vsaka poštna slovenska družina.

Mesec januar, v katerem mora biti plačana letoletna naročnina, ako hočeš biti v slučaju nesreče, deležen tisočdinarske požarne podpore, se bliža koncu. Kdor še ni, naj odda takoj denar domačemu poverjeniku ali pa naj nese naročnino za »Domoljuba« takoj na pošto, da ne bo prepozno.

Brezglavo svetovno gospodarstvo

Pomožni odbor za ublažitev svetovne stiske je objavil številke o žrtvah lakote ter o količinah živil, ki so bila zaradi višje cene uničena. Ni mogoče na te številke reči ničesar drugega, kakor da se vodi po svetu naravnost brezglavo gospodarstvo. Po tem poročilu je umrlo za lakoto lani 2,4 milijona ljudi, 1,2 milijona ljudi pa je izvršilo samomor, ker niso vedeli, kako bi se mogli preživljati. Istočasno pa je bilo uničeno: milijon vagonov krmnega

žita, 267.000 vagonov kave, 560.000 stotov sladkorja, 50.000 stotov riža in 50.000 stotov mesa. S temi količinami bi se moglo vseh 3,6 milijonov zaradi lakote umrlih ljudi preživeti in bi še nekaj ostalo.

Drevo iz raja

Imenitno drevo raste iz srečnega raja, staro nad šest tisoč let. To zlahkno drevo je Oče nebeški zasadil, Bog Sin požlahnil, Bog Sv. Duh ga poliva in mu rast daje.

To drago drevo ima dva vrha, pa le eno deblo. Od njega piše že Mojzes v knjigi stvarjenja, od njega Kristus govori: »Mož bo zapustil očeta in mater in se bo pridružil svoji ženi in bosta oba eno telo.« (Mat. 19, 6.) Sveti zakon je to drevo, katero nam sveti Evangelij na svaletščini v Kani Galilejski kaže.

Najstarejši in najmlajši stan na tem svetu je zakonski: na njem zaupanje boljših časov cveti. Mož je glava, žena pa srce srečnega zakona. Blagor hiši, mestu, deželi, ki dosti srečnih zakoncev ima! † Slomšek.

»BOGOLJUB«

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

DROBTINE

Kako love kače. Od kar se je moda zaljubila v kožo kač in kuščarjev, se je lov na kače v deželi Zulov v Afriki silno razmahal tembolj, ker postajajo kače v Braziliji bolj redke, v Indiji jih pa vlada ne dovoli izvažati, ker uničujejo škodljive glodavce. V deželi Zulov se kače dobe pri sladkornih nasadnih in jih lovijo domačini-zamorci. Najprvo je treba iztakniti kačje gnezdo. Lovca se pripravi nato z lasom in čim se prikaže plazilka iz luknje, ji vrže laso bliskovito okrog telesa. Toda te kače so strahovito močne in često je treba močnih volovskih vpreg, da jih potegnejo ven iz gnezda.

Moderna usmrtnice se izvrši s pomočjo strupenega plina. Tako se nedavno v ameriški državi Kolorado obsodili na smrt s strupenim plinom Williama Kelley, ki je umoril nekega farmarja. Odvedli so ga v plinsko sobo, odprli mehaničnim potom ventil in v par sekundah ga je plin omamnil ter po 10 minutah je nastopila smrt. Skozi steklena vrata so sodniki in zdravnik opazovali učinek strupenega plina.

Tolašba. — Pomislite, ko sem včeraj igral na klavir, mi je sosed s kamnom razbil žipo v oknu. — To mu bo pa še žal! saj vas bo odlele še boljše slisati.

Tudi poizkusi. Nedavno so v nekem znanstvenem zavodu skušali dognati, kako vplivajo gramofonske plošče, na katerih so posneti razni živalski glasovi, na druge živali. Tako so postavili pred gramofon psa in zaigrali na gramofonu ploščo s posnetkom mačkinega mijavkanja. Z glasnim lajanjem se je pes zagnal v gramofon in iskal mačko, ki je morala, po njegovi pameti, biti skrita v njem. Petelinu so predvajali kokodajsanje kokoši z gnezda, nakar je petelin začel ponosno peti svojo pesem. Ujet kragulj se je na posnetek čivkanja piščet takoj namršil in pripravil na napad.

Prijetna zavest. Tri stare vaske vdove so se dele na klopici in se pogovarjale. Pa vzdihne ena: »Zdaj imamo svoje može tam gori v nebesih, ahle Druga: »Oh, vsaj vemo, kje so!«

Žuželke, okusna jed. Splošno je znano, da so polži in žabji kraki okusna jed. Vsaj za delikatesne vjane želodce. Manj pa je znano, da afriški domačini kaj radi segajo po kobilicah in jih kuhane uživajo. Na severni in zahodni obali Afrike nabirajo zgodaj zjutraj gosence, jih suše par dni na soncu in jedo sirove. Menda so dobro sredstvo proti revmatizmu. Drugod zamesijo v kolače takozvane bele mrazlje ali termite, katerih nalove na tisoče. V bližini afriških jezer lovijo muhe kungu, ki so manjše od naših komarjev in se dvigajo v gostih temnih oblakih iz jezera proti obali. Te muhe kuhajo in jedo kot neke vrste cvrčke. Da, dober tek!

Znamenit cirkus. — Lastnik cirkusa krotilec: Vrata levje kletke ste pustili odprta. Kaj se ne bojite, da bi nam kdo ukradel leve?

Protestanti so začeli romati. Svoj čas so protestanti imeli katoliško romanje za praznovanje, ki so je odločno odklanjali. Povečini je še danes tako. A anglikanska takozvana »Visoka cerkev«, ki je seveda tudi protestantska, je zopet začela vpeljevati romanja po katoliškem vzorcu. Preteklo leto se je vršilo okrog 50 takih romanj v katedralah »Visoke cerkve«. Pobudo zanje je dal in jih organiziral sam dekan canterburške stolnice, ki je mati »visoke« cerkve. Za romarje je bila v vsaki cerkvi posebna romarska maša in pobiranje v prid brezposelnim dotičnega okrožja. Slovesnostim v canterburški katedrali sta prisostvovala tudi angleški kralj in kraljica. Tako se uvidevni protestantje polgoma vračajo k lepim katoliškim navadam, nad katerimi so se nekdanj tako spodlikali.

Reki naših modrh. Bogat je samo tisti narod, ki je bogat na vzvišenih mislih; velik in plemenit je samo tisti, ki ima visoko in plemenito misljenje; zapovedovati more le oni narod, ki zapoveduje z duhom; ljudstvo brez narodnega duha ne gospodarja nad drugim, nego jim služi. (Simon Rutar). — Pravi narodnjak ne pozna nobenih izgovorov, kadar ga kliče narod. (L. Vošnjak). — Bogastvo samo na sebi ne daje užitka, pač pa podjarmlja človeškega duha pod oblast misljivih stvari. (L. Mencinger). — Prava ljubezen more človeka le poboljševati, vzviševati, blažiti — pohujševati pa nikdar. (Pavlina Pajkova.)

Listnica uredništva

I. Z. D. — Dopis je lahko popolnoma resničen, a ga ne moremo objaviti, če se hočemo izogniti tožbi.

Za hranilne knjižice

Ljubljanske kreditne banke prodajamo

motorje in mlatilnice orig. Slavia

motorne žage in druge gospodarske stroje.
Obrnite se na:

Anton Kremžar, strojno podjetje

Št Vid nad Ljubljano, ali na

„Slaviator“ Jaromir Pařík,

trg polj. strojev, Zagreb. Ul. Hrv. Radiše 2.

Hišem... V večernih poznih urah se je sprehajal po praških ulicah neki mož z veliko hlevsko svetilko. Na steklenih svetilkinih stranicah je bil priklopljen list napisom: Hišem pravičnosti in poštenje. — Razumljivo je, da so se nenadnemu praškemu Diogenu pridružile velike množice meščanov in mu ploskale. Tudi policija je bila ob prikazni modrijana z lučjo brez sapa in moči.

Branje in tige vedno v najboljši kakovosti dobite pri tvrdki

FRAN POGACNIK d. z. o. z. - Ljubljana - sodaj Tyrševa (Dona ska) št. 33 **Javna skladišča (Balkan)**

Katol, sestra na Japonskem. Pred 53. leti so prišle prve tri sestre iz reda sv. Pavla na Japonsko in so tam ustanovile prvi samostan. Od teh živi še sestra Onezima, ki ima danes 87 let. Za svoje človekoljubno in požrtvovalno delo je bila že odlikovana od francoske vlade, to leto pa je prejela odlikovanje tudi od japonske vlade.

Preklic. Podpisani Rode Jerica in Marija iz Zagrebice s tem preklicujeta in obžalujeta vse neutemeljene govornice glede dolga o Urbanu Mariji iz Straj. Jerica in Marija Rode

V menažeriji Paznik materi z otroci: »Oporzarjam vas, da ne puščate otrok približno levove kletke.« Mati: »Saj vendar otroci ne bodo levu nič hudega storili.« Paznik: »Seveda ne, toda pri zadnjem dečku, katerega je ta lev požrl, bi se bila žival kmalu zadušila, ker je imel deček odprt nož v svojem žepu.«

Nepotreben nasvet. Zdravnik: »Predvsem vam svetujem, da se čim več gibljete v svežem zraku. Tega ste zelo potrebni. Kaj ste po poklicu?« — Pacijent: »Letalec!«

Res ni mogoče. Zdravnik bolniku: »Svetujem vam, da včasih pokadite pri delu kako cigareto. To vam bo dobro delo.« — Bolnik: »Gospod zdravnik, to pa ni mogoče. Jaz sem namreč potapljač.«

Tige in rozinc za žganjkuho

oddaja po najnižji ceni tvrdka

IVAN JELACIN, Ljubljana Emonska c. 2.

V posredovalnici za delo. »Čemu ste pustili zadnjo službo?« — »Ničem je pustil sam, ampak služba je pustila mene.« — »Kako to?« — »Delal sem v tovarni, ki je do tal pogorela.«

Radi previdnosti. — Pri zobozdravniku: Gospod Buča si je hotel dati izdreti zob. Zobozdravnik mu natakne masko za osamljenje. Gospod Buča izvleče listnico in šteje denar. Zobozdravnik: »Kaj boste pozneje plažali?« Gospod Buča: Ne, ne; jaz bi rad samo denar preštel, predno me osamite!

„ZAŠČITA“

reg. z. i. o. z. v Ljubljani, Masarykova cesta 14/II, posreduje za svoje žane in d.

upniki in dolžniki vseh stanov, daje po asnila, navodila in nasvete ter urejuje največje zadeve gospodarsko finančnega značaja, kmetске zaščite, davkov i. t. d.

Mali oglasnik

Vaška drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico ako kupujejo kmetijske po potrebnih ali prodajajo svoje prideleke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vaencev in narobe

Pekovskega valenca

sprejem. - Oskrbni v hiši. Naslov v upravi lista pod št 744.

Sani, vsokovrsne v obliki vozilka n ko eseljna naprava - Iv Morak, Mengeš 156

Mlevske iz celke

ošenično ajdovo, koruzno moko tudi rdečeno in koruzno krmilno moko, prodaja po najnižjih cenah. - Ekonom. Ko. odvorska ulica 7.

Bravo 8 meševcev brez prola Kožuh, Šuca 28. Dobrova.

Slamopreznico, rabljeni, no na ročni pogon ku im - Naslov v upravi Domoljuba pod št. 598

Površnike, usnjete, susnjete, oblike itd kupite najceneje pri Petercu Sv Petra cesta 14

Hleca krčinskega h konjem in za kmečka dela sprejem - Naslov v upravi Domoljuba rod št 576.

Parne pekarske peči in stroje postavlja »Tihac - Ljubljana, Mesni trg 25 - Sprejema zastopnike iz vseh krajev.

Jabolčna drevesca

zdrava, pravilno vzgojena, vrste v okviru sadnega zbora nudi se ugodno Gabrijel Koren, drevinar, Št. Lj, pri V. lenu

Dehje pridno in zdravo za kmečka dela sprejemata o, tarost 0120-30 et Ljubljanska okolica Naslov v upravi lista pod št. 765.

Škornje, g je je - letne in druge čevlje prvovrstne dotleje prjernejemu teraju Za ož št 10, p Sml-dnik

Kmečko dehje pridno, nepokvarjeno, va jeno na polju in živinspre me tako Klement, Zgor. Siska 12

Za žganjkuho

smokve in rozine ter izno sadje in zelenjavo nudi največje M. Kompare, Ljubljana, Pogačar ev trg 1

Posestvo obdobje iz ren v ranih z vodovodim hleva vozilca, nje - prod. Pr. h št. v L. Cene D n 48 000 - Rabne Pavin, Postgora - štev. 2 Do pri Ljubljani.

Pastirja o št 13-15 let starega sira - me Peterca, Vevece 23, p Dev. Mar v Polju

n Sneberje - Zadobrova, Pevsko društvo priredi na Svečnico pevski in glasbeni koncert v Pevskem domu. Začetek ob 3 popoldne. Vabimo!

V kriz. »To je res grozno, človek sliši neprestano samo eno besedo: denar.« — »Čudno, jaz pa slišim vedno le dve besedi: ni denarja.«

V lekarni. — V lekarno pride žena, ki bi rada dobila učinkovito sredstvo proti kurjim očesom — Tole pomado vam lahko pripravim, pravi lekarnar. En moj odjemalec jo kupuje že 15 let, pa noče o nobeni drugi niti slišati.

Papa je kriv. Gost vpraša prijazno Miha: »Kdo je za razbil okno, Mihec? Ali ga nisi ti?« — »Ne, Mameca ga je, tola kriv je bil posa, ker se je umaknil, ko je letel proti njemu krožnik.«

Potegavščine. »Poznam moža, ki ima tako tenek čut za vreme, da na minuto napove, kdaj bo deževalo.« — »To ni nič. Jaz sem poznal moža, ki je znal tako oponašati petelinov glas, da je solnce vžlilo.«

V šoli. Mihec, imenuj mi nekaj najmanjših živalic. — Muhe, bolhe, čebele, konjarji. — Dobro. Ali veš kaj o muhi? — Vem, gospod učitelj, iz muh se delajo sloni.

ELEKTRO-NAPRAVE

za razsvetljavo in pogon izvršuje oblatveno pooblaščen elektrotehnično podjetje

Oblak Gabrijel, Logatec

Načrti, proračuni, nasveti in obiski brezplačno.

Velik glas. — Pevka: Ali ste opazili, kako je moj glas napolnil vso koncertno dvorano? — Da, mnogo poslušalcev je celo odšlo, da bi napravili prostor vašemu glasu.

Avtomobilist. Ona: »Koliko prebivalcev utegne imeti tale vasica?« — On: »Ali misliš, predno sva se peljala skozi njo, ali potem ko je bila že za nama?«

FIŽOL vseh vrst ku u emo ali za menjamo za žito in moko **FRAN POGACNIK** družba z o z. v Ljubljani Javna skladišča (Balkan), Tyrševa (Dona ska) št 33

Moderni otroci. V stanovanju zapoje zvočne. Evica, ki je sama doma, teče k vratom in zakliče: »Papana in mamice ni doma, naše polišče je pa last stare mamice.«

Človek in obleka. »Ženica nikar ne sodi človeka po obleki, lahko se temeljito zmota.« — »Saj ga tudi ne sodim po obleki, temveč po tem, kakšno obleko nosi njegova žena.«

Bolečinam v nogah recite: Zbogom!

Poizkusite to enostavno domače sredstvo

3 MINUTE POZNEJE

Evo, enostavnega in cenenejšega domačega sredstva, da se za vedno rešite najhujših težav in bolečin v nogah. Pomocite noge v toplo vodo, kateri ste dodali toliko Saltrat Rodella da je dobila videz neposnetega mleka

Saltrat Rodell vsebuje 10 različnih zdravilnih soli, ki se nahajajo v znamenitih svetovnih radioaktivnih vrelcih Ta močna zdravilna kopel odpravlja v 3 minutah najhujše bolečine nog. Oteklina izginejo iz ranjenih in vnetih rok izgine vnetje takoj. Ozeblina mé več ne srbijo in ne skelijo ter se naglo zacelijo. Ta s Saltratom nasičena voda, podobna mleku, odpravi holecine na čudovit način ter omehča tudi kurja očesa in žulje tako, da jih lahko s koreninam vred odstranite

Saltrat Rodell se prodaja ob jamstvu v vseh strokovnih prodajalnah.